

ÉLETTÜNK

XLIII. évf. 4. szám (43. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2011. április

A HIT ÉS A REMÉNY MEGNYITJA LÁTÁSUNKAT

A Szentatya nagyböjti üzenetéből

Ahhoz, hogy komolyan elinduljunk a húsvét felé vezető úton, és készüljünk az Úr feltámadásának ünneplésére – a liturgikus év legnagyobb és legörömtelibb ünnepére –, mi lehetne megfelelőbb annál, mint hogy hagyjuk, hogy Isten Igéje vezessen minket. Ezért az Egyház a nagyböjti vasárnapokon felolvasott evangéliumi szakaszok által különösen mély találkozáshoz vezet minket az Úrral. Végigjárhatja velünk a keresztyén beavatás útjának szakaszait: a katekumenekkel az újjászületés szentségében való részvételre készülve, a megkereszteltekkel pedig azért, hogy új és meghatározó lépéseket tegyenek Krisztus követésében. (...)

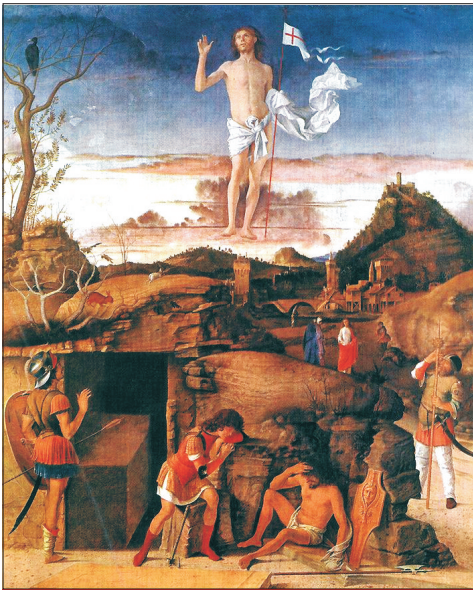
Amikor az ötödik vasárnapon Lázár feltámasztását hirdetik nekünk, akkor létünk utolsó misztériuma előtt állunk: „Én vagyok a feltámadás és az élet. (...) Hiszed ezt?” (Jn 11,25-26). Ekkor az egész keresztyén közösség – Mártával együtt – teljes reményét ösztintén újra a Názáreti Jézusba helyezi: „Igen, Uram – felelte –, hiszen, hogy Te vagy a Messiás, az Isten Fia, aki a világba jön” (Jn 11,27). A Jézussal való közösség ebben az életben felkészít minket, hogy átlépjünk a halál küszöbén, és örökké benne éljünk. A holtak feltámadásában való hit és az örök élet reménye megnyitják látásunkat létünk végső értelmére: Isten a feltámadásra és az életre teremtette az embert. (...) A hit fénye nélkül az egész világegyetem ott marad egy sírboltba zárva, jövő és remény nélkül.

A nagyböjti út a húsvéti szent három napban, különösen a szent éjszaka nagy virrasztásában teljesedik ki: keresztségi fogadalmunk megújításával újra megerősítjük elhatározásunkat, hogy válaszolunk a kegyelem működésére, és ez által tanítványai leszünk.

A keresztség szentsége által történő elmerülésünk Krisztus halálában és feltámadásában mindennap arra ösztönöz bennünket, hogy megszabadítsuk szívünket az anyagi dolgok terheitől, a „földdel” való önző köteléktől, amely szegénnyé tesz, és megakadályoz abban, hogy készségesek és nyitottak legyünk Isten és a felebarát előtt. Isten Krisztusban szeretetként nyilatkoztatja ki magát (vö. 1Jn 4,7-10). Krisztus keresztje, „a kereszt szava” megmutatja Isten üdvözítő erejét (vö. 1Kor 1,18), aki önmagát ajándékozza oda, hogy az embert újra felemelje és megmentse – ez a szeretet leg-radikálisabb formája (vö. Az Isten szeretet kezdetű enciklika, 12.). A böjt, az alamizsna és az imádság hagyományos gyakorlatain keresztül, amelyek a megtérésre való törekvésünket fejezik ki, a nagyböjt arra nevel minket, hogy egyre radikálisabban éljük meg Krisztus szeretetét. A böjt a keresztyén ember számára mély, vallási értelmet nyer: szegényebbé téve asztalunkat megtanuljuk legyőzni önzésünket, hogy az ajándékozás és a szeretet logikája szerint éljünk.

(Folytatás a 7. oldalon)

MINDEN OLVASÓNKNAK
ÁLDOTT
HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK!



Feltámadás

Giovanni Bellini (1430–1516) festménye

BENNED ÉL, ELŐTTED HALAD

Te, aki hátratekintés nélkül szeretnéd követni Krisztust, mersz-e újra és újra bizalommal fordulni az Evangéliumhoz?

Vesz-e új lendületet általa, aki csendesen kísér, anélkül, hogy rád erőltetné jelenlétét? Ő, a Föltámadt Krisztus, benned él, és előtted halad az úton.

Engeded-e, hogy az újjászületés forrását helyezze el szíved mélyén? Vagy ez annyira zavarba ejtene, hogy azt gondolnád: nem vagyok méltó arra, hogy szeressen?

Ami megragad minket Istenben, az az ő alázatos jelenléte. Sohasem büntet, nem sérti meg az emberi méltóságot. Senkit nem kényszerít arra, hogy engedelmeskedjék neki. Minden önkényes gesztus eltorzítaná arcát. A hit egyik legnagyobb akadály a a nézet, hogy Isten büntetni jön.

Krisztus, a „szelíd és alázatos szívű” senkit sem kényszerít.

Ha ránk erőltetné magát, ki merne követésére hívni? Szíved csöndjében sutogja:

„Bátorság! Én vagyok, ne féljetek!”

Felismerik vagy nem, a Föltámadt Krisztus mindenki mellett ott áll – tudtuk nélkül is, rejtőzködve is.

Izzó szeretet az ember szívében, fény a sötétben, Ő úgy szeret téged mint egyetlenét, érted adta életét.

Ebben rejlik titka.

Krisztussal egyesülve tudod, hogy harc és szemlélődés ugyanabból a forrásból táplálkozik: amikor imádkozol, szeretetből teszed, amikor azért harcolsz, hogy a legelhagyatottabbaknak is emberi arca legyen, ez is szeretetből fakad.

Isten mintha elvakítaná a tekintetet, hiszen túl ragyogó ahhoz, hogy az megpillanthassa. Krisztus azonban befogadja ezt az izzó tüzet, és felragyogtatja Istent, anélkül, hogy elvakítana.

Ne döbbenj meg, ha a lényeg rejtve marad szemed elől. Közelíts még nagyobb vággyal a Föltámadotthoz.

Roger testvér

A FELTÁMADÁS FÉNYÉBEN

Írta: Német László nagybeeskereki püspök

Érdemes odafigyelní a gyermekek válaszaíra és kérdéseíre, amikor a mennyországra, arra a valóságra gondolunk, amely a feltámadás után valósul meg teljességében. Az ő kérdéseí olyan élettapasztalatokon nyugszanak, amelyek sok esetben nem a halállal vagy a szenvedéssel vannak kapcsolatban. Ez világosan rámutat arra, hogy a feltámadást nem szabad csak a határélményekre szűkíténnk: az egész élet valóságához kapcsolódík.

Reinhold Stecher nyugalmazott innsbrucki püspök egyik könyvében első kápláni helyérről és ottani élményeiről mesél. A kis falusi iskolában, a csodálatos innsbrucki Alpokban Stecher atya egy csoportban tanította a hittant harminc különböző korú gyermeknek, akik eltérő családi háttérrel érkeztek az iskolába. Az első sorban ült a csoport egyetlen elsőse, a kis Szepi, akire az igazgató külön felhívta az atya figyelmét, hogy legyen vele kedves, és ne kérdezzen tőle semmit, mert a gyermek nagyon elhagyatott vidékről jön, és a családi háttere sem túl ígéretes.

Stecher atya hetekig nem szólt a kis fiúhoz, aztán egy nap odaült mellé, és csendesen megkérdezte: Szepi, mondd csak, mit gondolsz, ki lakik a mennyekben? A gyermek összevonta a szemöldökét, és hangosan válaszolt: Egy angyal!

Az atya nagyon finoman tovább kérdezett: Csak egy angyal?

Erre a gyerek rögtön rávágta, nem, az egész menny tele van velük!

Most már a papot is elfogta a kíváncsiság, és rákérdezett, hogy mit csinál az a sok angyal ott fenn az égben. Ezen már

hosszabban gondolkodott a kis Szepi, majd teljes örömmel és elégedettséggel válaszolt: Hát jobbnál jobb ételeket főznek, és állandóan lakmároznak!

A gyerekek hitoktatásával foglalkozó papok – mikor a halál és a feltámadás utáni élet volt a téma – sok érdekeset hallottak tanítványaiktól arról, miként is képzelik el a megdicsőült valóságot. Tölem többször is megkérdezték a gyerekek, hogy a kedvenc háziállataikkal találkoznak-e még a feltámadás után, vagy azok örökre eltűnnek?

A húsvéti titok minden embert megérint, de mindenkit a saját felfogásától, életkörülményeitől függően. A gyerekek másképp élik meg a nagypénteki tragédia borzalmait, más módon képzelik el a feltámadást és azt a valóságot, amely a feltámadással veszi kezdetét. Mi, felnőttek sem rögtön úgy kezdünk gondolni a nagyheti szertartásokra, azok tartalmára, hogy katolikus hitünk szerint meg tudtuk volna fogalmazni annak a legmélyebb üzenetét: Jézus meghalt értünk, bűnösökért, de harmadnap feltámadt a halálból, kiengesztelt minket az Atyával, és örök életet ajándékozott a teremtett világnak.

(Folytatás a 3. oldalon)

ÚJ GÖRÖGKATOLIKUS PÜSPÖK

Orosz Atanáz lett a Miskolci Apostoli Exarchátus főpásztora

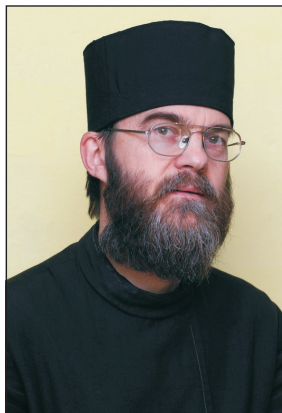
Orosz Atanáz dámóci szerzetest, a Központi Papnevelő Intézet propedeutikus előljáróját a Miskolci Apostoli Exarchátus püspök exarchájává nevezte ki XVI. Benedek pápa, Panium címzetes püspöki székét adományozva számára. A Szentatya egyúttal a politikai-közigazgatási határoknak megfelelően módosította az exarchátus területét, így az most megegyezik Borsod-Abaúj-Zemplén megyével, és 59 parókia tartozik hozzá.

Orosz Atanáz 1960. május 11-én született Nyíregyházán. Édesapja görögkatolikus pap, akinek nyolc gyermekéből ketten lettek papok.

A budapesti Hittudományi Akadémián (amely azóta már a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen Hittudományi Karaként működik) kitűnő eredménnyel végezte filozófiai és teológiai tanulmányait, licenciát, majd doktorátust szerzett teológiából 1984-ben. 1985. augusztus 4-én szentelték pappá Budapesten.

1985–1987 között morális teológiát tanult Rómában, a Szent Alfonz Akadémián, ezzel egyidejűleg patrisztikus tárgyakat hallgatott az Augustinianumon, valamint liturgikus és ökumenikus tárgyakat a Pápai Keleti Intézetben. Rövid ideig káplán volt Máriapócon és Budapesten.

Római tanulmányai befejeztével 1989-ben a nyíregyházi szeminárium tanulmányi prefektusa lett. 1991-től 1993-ig noviciusként a chevetogne-i bencés kolos-



torban élt Belgiumban. 1993 és 1995 között a nyíregyházi szeminárium rektora volt, majd 1995-ben négy évre visszatért Chevetogne-ba mint szerzetes a jelenlegi hajdúdorogi püspökkel, Kocsis Fülöppel. 1996. július 19-én tett szerzetesi fogadalmat.

Chevetogne-ból visszatérve 1999-ben szerzetes-társával közösen megalapították Dámócon a Feltámadás kolostort. 2008-tól, Kocsis Fülöp püspökké szentelésétől egyedül élt a kolostorban a szigorú szerzetesi életszabályok szerint. 2010-től a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a Budapesti Központi Papnevelő Intézet propedeutikus évének előljárójává választotta.

A bizánci teológia elismert szakértője. Számtalan cikket és könyvet publikált, nemcsak a patrisztika, hanem a bizánci liturgia és az ökumenizmus témakörében is. Publikációi országosan és nemzetközileg is elismertek. □

HITÜNK KÉRDÉSEI

Igazolható-e a Torinói Lepel eredetisége?

1900-ban Chevalier francia kano-nok-történész kétségbe vonta a Torinói Lepelnek mint egyedülálló relikviának hitelességét. Azzal érvelt, hogy a XIV. századtól egészen Torinóig a történész szemével is jól nyomon követhető a Lepel útja. A korábbi időszakra visszanézve viszont homályba vész a tekintetünk. Azóta azonban számos kutató foglalkozott a Lepel útjával, amelynek legfontosabb állomásai: Jeruzsálem, Edessza, Konstantinápoly. Onnan a fővárost 1204-ben elfoglaló keresztések sok más ereklyével együtt Franciaországba vitték. A hitelességét tudományos vizsgálatok hosszú sora alapozta meg, mégpedig a legkülönbözőbb oldalról. Szakemberek csaknem százötvenezer munkaórát áldoztak már a Lepel kutatására. Összefogott ebben régészet, orvostudomány, fizika, kémia, történelemtudomány, művészettörténet, szövegtan...

Mit igazolt eddig a tudományos kutatás?

1. Alapvető jelentősége van annak, hogy a 436 centiméter hosszú és 110 centiméter széles lenvászon Lepel képe háromdimenziós. Ezt tudományosan bizonyították – ma már háromdimenziós fotója is igazolja. Biztos tehát, hogy nem festve van! S ennek igazolásában a magyar származású, Los Angelesben élő festőművésznek, Isabel Piczeknek is kiemelkedő érdemei vannak. Ő azt bizonyította be, hogy anatómiailag hiteles negatív képet emberi testről még Leonardo sem lett volna képes készíteni. A Lepel egy valóságosan keresztre feszített, 30-35 év közötti férfi nyoma őrzi, a zsidókra jellemző haj- és szakállformával. A hajon a töviskorona nyomai láthatók. A szög vérnymoi a csuklón vannak. A lábon a sarokcsont vércsíkjára jelzi, hol ütötték át. Kiszámították, hogy a test körülbelül 36 órán át lehetett a sírban. Mindez teljesen egybeillik Jézus megfeszítésével.

2. Azonosították a két szemhéjon nyomot hagyó pénzérméket. Ezek Pilátus leptonjai, és a szemhéjak lezárására szolgáltak. Még a felirat egy része is olvasható rajtuk, és így éremszakértők által kiegészíthették. A mai magyar ötforintoshoz hasonlítható legkisebb értékű pénzérmét Kr. u. 29 és 31 között verette Pilátus. Jézus keresztthalála pedig épp a kettő között, 30 tavaszán volt. Ennél jobb időmeghatározás nem is kívánható.

3. Kimutatták a Lepelbe tapadt virágporkok, az úgynevezett pollenek nyomait, amelyek mintegy kirajzolják a Lepel útját: Jeruzsálem, Edessza, Konstantinápoly, Lirey. A jól látható jobb talpon és a térdeken is megtalálhatók Jeruzsálem talajmintái, mert a kereszt fáját mezítláb vitte hordozója.

4. Igazolták, hogy a szív jól látható sebéből, amelyet már beazonosított római lándzsa okozott, valóban vér és víz folyt ki. Kriminológiai szakorvosok megfektették, honnan a vér, és honnan a víz, amelyre János evangéliuma egyértelműen utal (19,34). Az ostorcsapások nyomai pedig megszámlálhatók a mezítelen test hátoldalán.

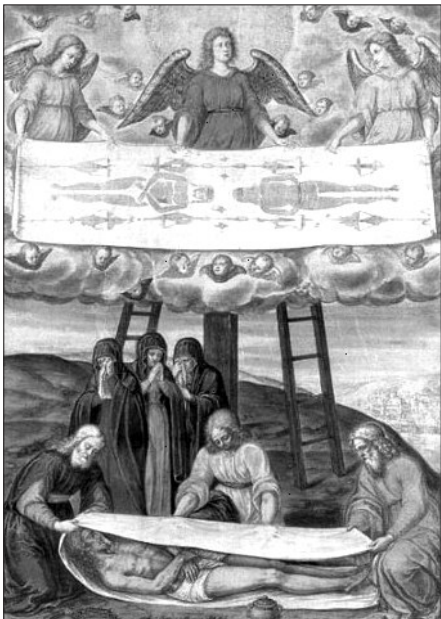
5. Vizsgálták a szövés mintázatát is. Nemrégiben „műtétet” hajtottak végre a Leplen. Kicsérélték azt a hátsó szövetho-

rítást, amelyet még a nővérek varrtak rá 1534-ben. Így próbálták „orvosolni” az 1532. évi chambéryi tűz okozta égési „sebeket”. Ez alkalommal a svájci szakértő asszony, Frau Lemberg összehasonlította a Lepel szövés mintáját a Heródes korából származó maszadai leplekével. A szövés minták hasonlósága egészen meglepő. S ez az egyik legújabb érv a Lepel első századi eredete mellett.

6. Kimutatták az AB vércsoportot a „Lepel Emberén”, és 1994–95-ben megtalálták a DNS körülbelül 700 bázis-párját. Vigyázat, a klónozáshoz csaknem 3 milliárd kellene! Ezért írtam meg angol nyelvű tanulmányomat, hogy – bizonyos újsághíresztelésekkel ellentétben – miért nem klónozható a Lepel Embere. Írásom a Lepel internetes oldalán olvasható (www.shroud.it – Articoli).

7. Legújabbban a Vatikáni Levéltár kutatója, Barbara Frale szerint a Torinói Leplen lévő, alig olvasható, háromnyelvű felirat bebizonyítja, hogy a Lepel valóban Jézus halotti leple volt, mivel abban az időben még egy hamisító sem nevezte volna Jézust csak „a Názáretinek”.

Mindez egyetlen keresztrefeszítettetre jellemző: Jézus Krisztusra.



Giulio Clovio (1498–1578) festménye megmutatja, hogyan tekerték be Jézus testét a lepelbe



A Lepel Krisztus-arca inspirálta az ikonfestőket

Jézus halotti leplét a keresztények, akik még a zsidó háború előtt elhagyták Jeruzsálemet, magukkal vitték, és a virágpornyomok, továbbá egy II. századi kép tanúsága szerint a Leplet Edesszába menekítették. Ez a város az Eufrátesz folyó mellett volt, és korán kereszténnyé lett. (Mai neve Urfa, és Törökországban található.) Itt az árvíz és a keleti támadások (perzsák, arabok) ellen kellett védeni. Egy ízben ezért befalazták a Leplet, és az hosszú időn át rejtve maradt, mert megfélemlkedtek róla. A vár átépítése során találták meg újra. 944-ben került Konstantinápolyba. A pátriárka ekkor ünnepélyesen köszöntötte, a császári család tagjai pedig oda sietve megtekintették a Leplet, amelyet akkor szíriai mandilionnak hívtak, és az terjedt el róla – máig érvényesen –, hogy „nem kézzel festett”.

A Lepel kivételes jelentőségét jól érzékelteti, hogy a keleti egyház ikonképeit annak Krisztus-arca inspirálta, éppúgy, mint a nyugati egyház Veronika-kendős ábrázolásait. A Leplet ugyanis időnként úgy tették közszemlére a liturgia keretében, hogy négy részre összehajtva a negyedikén csak az arc volt látható. A Veronika név is a „vera ikona” (igaz ikon) származéka.

Kivételes jelentősége van ennek az időszaknak magyar szempontból is. Sokakban fölmerülhet ugyanis a jogos kérdés: mi igazolja, hogy a Torinóban őrzött Lepel azonos azzal, amelyet Konstantinápolyban olyan kivételes tisztelet övezett? Ennek legfőbb tanúja a nagy értékű

Pray-kódex, amely a XII. század vége felé került hazánkba. Ez Jézus eltemetését is ábrázolja a Lepellel, amelybe akkor négy lyukat égettek, feltehetően tűzpróba céljából, és ez a Torinói Leplen is látható.

A Lepel hitelessége mellett szóló érvek egyre szaporodtak. Amikor a múlt század hetvenes éveitől amerikai kutatók csoportja alaposan újra megvizsgálta, már alig volt fogható ellenérv, amely alapján kétségbe lehetett volna vonni a Lepel eredetiségét. S akkor robbant a bomba, ahogy mondani szokták. Már közismertek az 1988-ban három laboratóriumban elvégzett C 14-es vizsgálatok. Ezek eredménye a Lepel középkori eredetét látszott igazolni (1260–1390 közötti időből), holott számos más érv a Lepel első századi eredetét hitelesítette. Mi döntötte meg a C 14-es vizsgálatok eredményét? Egy amerikai professzor, Garza Valdes maja relikviákat tanulmányozva ismerte föl azt a láthatatlan bioréteget (élő és holt baktériumokból), amely különböző vastagságban ráakódhat az ősi relikviákra, elsősorban a szövetekre, és erősen megzavarhatja a radiokarbon vizsgálat eredményét. Erre reagált Angliában a neves múmiaszakértő, Rosalie David, aki hasonlólt tapasztalt egyiptomi múmiák C 14-es vizsgálata során (British Múzeum). Nála körülbelül ezer évvel fiatalabbnak mutatkozott a testekre ráekert szövetanyag (a bandázs), mint maga a múmiatest. A jelenség teljesen érthetetlen volt számára, amíg Garza Valdes meg nem adta a rejtély tudományos megvilágítását. A szakemberek arra is felhívták a figyelmet, hogy ahol zsír vagy olaj van, ott a C 14-es vizsgálat nem hatásos (például egy ezeréves, jégbe fagyott fókatelem esetében). Márpedig a nővérek a chambéryi tűzvész után a Leplet olajban is átmosták.

Logikus tehát, hogy a Lepel eredetiségének elszánt ellenzői újabb kapaszkodót keresnek. E szerint a Torinói Leplet Leonardo da Vinci festette, ha nem festette, akkor fényképezte, ha nem fényképezte, akkor kitérített fém domborműre leplet terített, és így jött ki a Lepel Emberének képe. Csak egyet kérdezek: hogyan jutott hozzá Pilátus pénzérméihez? És hogyan csempészte a szemhéjak fölé, amikor a képet a domborművön kiégette? A középkorban egy ismeretlen hamisító teljesítséggel képtelen lett volna mindazt produkálni, ami a Leplen van.

*

Magamról annyit, hogy 1996 óta foglalkozom magánszorgalomból a Torinói Lepel hitelességének kutatásával, elméletben és rekonstrukciós kísérleteimmel. Kutatásaim fő vonalát 2000-ben befejeztem, amikor megtisztelő meghívást kaptam a Lepel orvieto-i világkongresszusára. Elfogadom és vallom, amit II. János Pál pápa mondott, hogy a mostani, immár III. évezredben kiemelt evangelizációs szerepe lesz a Torinói Lepelnek. Tudom, hogy a Lepel hitelességének elfogadásában a végső lépést személyes döntéssel kell megtennem. Hitelességét vallva nem a szenzációkra vadászó újságírókhoz és a képtelen érvekbe kapaszkodó ellenzőkhöz, hanem Borromei Szent Károlyhoz és II. János Pál pápához csatlakozom (csak kettőjüket említve). Döntöttem.

A Leplen nemcsak nagypéntek, de húsvétvasárnap üzenete is megtalálható. Mert a testből kiáradó fény hatására keletkezett kép a feltámadás jele lehet mindazoknak, akik elfogadják a Lepel hitelességét.

Fogadjuk el.

Boda László

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra

Általános szándék: Hogy az Egyház az új nemzedékeknek az Evangélium hitelt érdemlő hirdetésével az élet és a remény mindig új szempontjait tudja nyújtani.

Felkínálni az Evangélium örömhírét az új nemzedékeknek – hihető és jelentéssel bíró módon: maradandó és mindig érdekfeszítő kihívást jelent ez az Egyháznak. Semmi kétség afelől, hogy zavaros kort, mély válságot élünk át magában az Egyházban is. Növekszik a világban a türelmetlenség és a bizonytalanság, az igazságtalanság, a háború, az erőszak, a szegénység és az éhezés. Az uralkodó nyugati művelődést elvilágiasodás és anyagelvűség jellemzi; ez a világ nem vallja Isten szükségességét. De talán éppen ezért olyan kor főszereplői vagyunk, amikor számos kortársunk intenzív lelki keresést él meg. Újraszületik a lelkeség, az Isten utáni vágy. A tudomány haladásának és az anyagi javak bőségének nem sikerült megválaszolniuk az élet értelmét firtató kérdést, sem kielégíteniük az emberi szív legegésztőbb szükségleteit. Napjainkban a piacon bőséges vallási kínálat jelentkezik, hogy megválassza azoknak egzisztenciális ürességét, akik nem Isten nélküli világot kívánnának.

Olyan történelmi pillanatban élünk tehát, amely az Egyháznak és az imaapostolságnak is kedvező lehetőséget nyújt. Kama-toztatunk kell gazdag lelkeségi hagyományokat: az egyházatyaikat, a sivatagi atyákat, minden korok lelkeségi íróit és misztikusait, hogy választ kínáljunk kortársainknak. A világnak szüksége van Istenre, és mi megtaláltuk a rejtett kincset. Hirdetni akarjuk, hirdetni kötelességünk, elsősorban saját személyes tanúságtételünkkel: beszéljük el másoknak azt, amit felfedeztünk.

1990-ben írta II. János Pál pápa a Redemptori missio kezdetű enciklikájában (42): „A mai ember inkább hisz a tanúknak, mint a mestereknek, inkább az élménynek, mint a tanításnak, inkább az életnek és a tényeknek, mint az elméleteknek.” XVI. Benedek a 2009-es ifjúsági világnapra küldött üzenetében pedig így fogalmazott: „A fiatalság különösen is a reménység időszaka, mert számos várakozással tekint a jövő felé.” „Ez a remény egyedül Isten lehet, aki átfogja a mindenséget, és élénk tudja tárnai, meg tudja nekünk adni azt, amit egyedül nem vagyunk képesek elérni.”

Missziós szándék: Hogy a misszionáriusok az Evangélium hirdetésével és életük tanúságtételével közel tudják vinni Krisztust azokhoz, akik őt még nem ismerik.

Ma a missziós országokat nem földrajzi szempontok szerint határozzuk meg; az egész világ missziós terület, mert mindenütt várat magára vagy az első, vagy egy új evangelizálás. És az „új” nehezebb, mint az „első”; az új pogányság szívósabb, mint a hagyományos pogányság. Kiveszőben a teremő Isten hite, a lét alapjainak átgondolása, és így sokkal problémásabb hirdetni Krisztust.

Szoros egységet alkot az Evangélium hirdetése és a hívő ember élő tanúságtétele. Jézus tanítványai és apostolai azok, akik hivatottak rá, hogy tanúi legyenek Jézus üzenetének, az evangéliumi örömhírnak, és Jézus személyének is olyan tanúi, akiknek életéből maga Jézus sugárzik.

„Krisztus tanítványai, szétszóródva az egész világra, tevékenykednek, keményen dolgoznak, nyögnek a szenvedések súlya alatt, és életüket adják.” „Az egyetlen Egyház, korlátok és határok nélkül, felelősnek tudja magát azért, hogy egész népeknek hirdesse az Evangéliumot.” (XVI. Benedek, Üzenet a 2009-es missziós világnapra.)

Imádkozzunk saját magunkért, helyi közösségünkért, egyházmegyénkért, hazánkért, és imádkozzunk az egész világegyház misszionáriusaiért!

Nagy Ferenc SJ

A FELTÁMADÁS...

(Folytatás az 1. oldalról)

Ehhez még „tanult teológusként” hozzáteszem: ez mind a mi valóságunk és egy másik valóság határán történt, ahol Isten az idő és a tér földi törvényeit és kötelékeit eltörli, míg a feltámadás gyümölcseit kiterjeszti az egész teremtett világra, a kezdetétől a végéig. Személyes halálunk feltámadásba vetett hittel történő összekapcsolása pedig nagy részben, legfeljebb csak érett korban vagy szeretett személyek elvesztésekor szokott erősebben tudatosulni életünkben.

Isten a legnagyobb titkait – természetesen a mi kis emberi világunk adottságait kihasználva –, meg-megvillantja előttünk, méghozzá a mindennapi élet élményeiben, tapasztalataiban. Isten szeretet, ahogy ezt Szent János, a szeretett tanítvány már kétezer évvel ezelőtt leírta. Amikor szeretünk, különösen egyházi közösségeinkben, családjainkban, szeretet itatja át emberi kapcsolatainkat, akkor a Szentháromság életének részeseivé válunk. Amikor gyűlölet és gonoszság, sértődöttség és irigység helyett fényt, békét és boldogságot sugárzunk, akkor az élet győzelmét hirdetjük a halál és a bűn felett; személyesen is megéljük a feltámadást.

Hermann Volk német bíborossal történt meg, ugyancsak még fiatal káplán korában, amikor megkérdezte tőle a hittanórán egy focirajongó gyermek: Atyám, lehet-e majd focizni a mennyországban? Mire a pap, rövid gondolkodás után azt válaszolta: Hát, ha a mennyországban focizni akarsz, akkor biztos kapsz rá lehetőséget. De hogy ott érdekelné fog-e még a foci, az már más lapra tartozik.

Ez a válasz rámutat a feltámadás egyik alapértékére: a feltámadás fényében az emberek csak a legfontosabbat keresik. Mária Magdolna, a tanítványok, az emmauszi vándorok, mindenki csak azt az egyet szeretné világgá kürtölni, hogy az Úr él és velünk van!

A mennyei Jeruzsálem szépségét, tehát az eljövendő mennyországot a Jelenések könyve az apokaliptikus irodalom szavaival írja le. Ez egy olyan irodalmi műfaj, amelyet nemcsak a bibliai írók használtak, hanem más kultúrkörhöz tartozó szerzők is, lényege pedig az, hogy nagyon plasztikusan mutatja be a „végső időket”, a világ végét, az új teremtés utáni állapotot. A Jelenések könyve azt mondja: „A városnak (Jeruzsálemnek) nincs szüksége sem Napra, sem Holdra, hogy világítsanak, mert az Isten dicsősége ragyogja be, világossága pedig a Bárány. Fényében járnak a nemzetek, és a föld királyai elhosszabb bele dicsőségüket. Kapuit nem zárják be soha, hisz ott nincs éjszaka. A népek odahordják kincseiket és értékeiket.” (Jel 21,23-26)

Nap nélkül nem tudjuk elképzelni az életünket, hiszen semmi sem fejlődhet annak ereje, sugarai nélkül. És mégis, a mennyei Jeruzsálemben mindenki élni fog, mindenki lát majd mindent, és nem lesz nap, hanem a feltámadt Jézus Krisztus jelenléte fogja bevilágítani a mindenséget.

Ebben a fényben, gondolom, még a legizgalmasabb futballmeccs is veszít a fontosságából. A kis Szepi válasza közel járhat az igazsághoz: Istent dicsőítve mennyei lakomán veszünk részt. Egy lakomán, amelyet angyalok sokasága készít és szolgál fel, lehet, hogy elfelejtjük nemcsak a focit, hanem mindenféle más „nagyon fontos” dolgot is. A feltámadás fényében látnánk egymást úgy, ahogy vagyunk, de csak azért, mert a Feltámadt Bárány, Jézus Krisztus világít be minket szeretetének, irgalmasságának, békéjének fényével.

Kíváncsi vagyok, hogy az Életünk minden olvasója már most élje meg a földi életében a feltámadás „előízét”. Kegyelemekben gazdag húsvétot kívánok mindenkinek! □

HATVAN ÉV A MEGVÁLTÁS SZOLGÁLATÁBAN

Paskai László bíboros gyémántmiséje

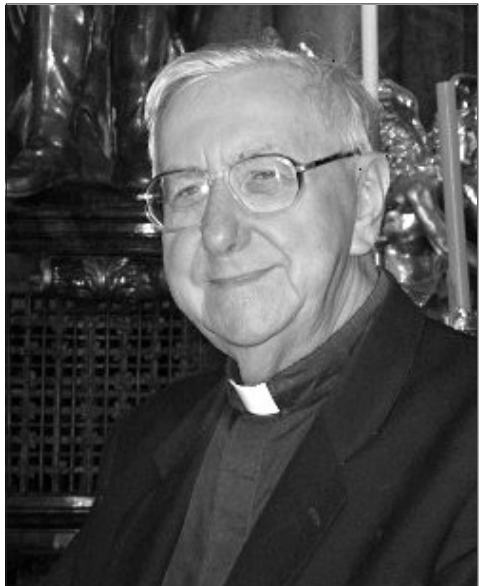
Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye nyugalmazott érseke háláadó szentmisét mutatott be március 5-én az esztergomi bazilikában. A hatalmas templom megtelt hívekkel. Az ünnepélyes gyémántmisén jelen volt Erdő Péter bíboros; Juliusz Janusz érsek, apostoli nuncius; a püspöki konferencia tagjai és a főegyházmegye papsága, a ferences rend és a testvéregyházak képviselői, valamint Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes is.

Hatvan éve, 1951. március 3-án Zadravecz István ferences püspök három ferences diakónust pappá szentelt a Hűvösvölgyben épülő Magyar Szentföld templomának a Fájdalmas Szűz tiszteletére szentelt kápolnájában, egyikük Paskai László volt. A szokatlan időpont kiválasztását az magyarázta, hogy a kommunista uralom vallásellenes támadásai ekkora már egyre hevesebbé váltak: megtörtént az egyházi iskolák államosítása, Mindszenty József bíboros le tartóztatása és elítélése, a szerzetesrendek erőszakos feloszlata. A szertartás egyszerű formában, mindössze a szülők és néhány hívő jelenlétében történt.

A hatvan évvel későbbi gyémántmise kezdetén XVI. Benedek pápa jókívánságait az apostoli nuncius tolmácsolta a jubiláló főpapnak, majd személyesen is köszöntötte őt. Mint mondotta, akkor ismerkedtek meg, amikor rendszerváltást követően Juliusz Janusz hazánkba érkezett, hogy megszervezze Magyarországon a Szent-szék diplomáciai képviselőit. „Eminenciád nehéz és kevésbé nehéz időkben teljesítette szolgálatát – mondotta az apostoli nuncius. – A jó harcot megharcolta, a hitet megtartotta. És mivel itt nemcsak mint a pápa képviselője szólok, hanem mint a lengyel nemzet fia is, szívesen idézem fel, hogy a lengyelek a magyarokkal együtt harcolták meg éppen azokat a harcokat, amelyek a keresztény hit megőrzésére és a hit megtartására irányultak...”

Ezt követően a főegyházmegye jelenlegi érseke, Erdő Péter bíboros méltatta elődjét: „Köszönjük tanítását, amely már szemináriumi előjáró korában is az Egy-

ház hitének tiszta hangját közvetítette felénk, köszönjük komoly méltóságát a liturgiában és a megszentelés egész szolgálatában.” Beszédében külön kiemelte, hogy



„A ferences lelkeséget igyekeztem mindig követni”

elődje nyugalomba vonulása után is szeretettel gyakorolta a papi és püspöki hivatását, lelkigyakorlatokat adott, liturgiákat vállalt, kiszolgáltatta a bérmlás szentségét, ünnepélyes alkalmakkor vezette az istentiszteletet, szívélyes kapcsolatot tartott fenn papokkal, szerzetesekkel és hívekkel egyaránt. „Személyesen is hálásan köszönöm, hogy segítségemre volt két székes-egyházzal rendelkező főegyházmegyénk liturgikus szolgálatában.”

A főegyházmegye papságának és híveinek nevében Gaál Endre nagyprepost kö-

szöntötte Paskai Lászlót. „Bíboros atya 1987-ben nyert kinevezést az esztergomi érseki székbe, nagynevű elődök nyomában. A magyar egyház akkori élethelyzete inkább csak a kívülállók számára jelentett bizonyos könnyebbedést. Akik belülről ismerték a dolgok alakulását, világosan látták és tudták, hogy mennyire nehéz a jó döntések meghozatala...”

Paskai László szentbeszédének elején köszöntötte a megjelenteket, majd röviden felelevenítette szolgálatának állomásait. „Életem fő célja, feladata, értelme Isten Igéjének hirdetése, a Jézus Krisztustól nyert megváltás szolgálata volt... Megköszönöm Istennek, hogy Szent Ferenc közösségébe hívott, megismerhettem Szent Ferenc lelkiületének szépségét és mélységét. Bár csak 1950-ig, a szerzetesrendek feloszlataáig élhettem a közösségben, a ferences lelkeséget igyekeztem mindig követni. Aktív papi életemben huszonhárom évet a papnövendékek között töltöttem, huszonnyegyet a paptestvérek szolgálatában a Veszprémi Egyházmegyében, a kalocsai majd az esztergom-budapesti érsekségben.” Felidézte a kárpátaljai katolikus hívekért végzett munkáját és II. János Pál pápa első magyarországi látogatásának megszervezését. Majd így folytatta: „Visszatekintve a hatvan esztendőre, a zsoldáros szavaival fohászkodom: »Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké szeret minket.« Isten szeretetének ily sok megnyilatkozása mellett még jobban látom papi életem gyengeségeit, bűneit, hibáit, mulasztásait. És evangéliumban szereplő vámos templomi imája él a lelkemben: »Isten, irgalmazz nekem, bűnösnek.« Bizalommal kérem Urunktól az ő irgalmas, megbocsátó szeretetét.”

Az ünnepi szentmise végén felhangzott a pápai és a magyar himnusz.

Magyar Kurír

TANÚSKODNI A FELTÁMADÁSRÓL

Püspökké szentelték Palánki Ferencet

Február 26-án délelőtt az egri bazilikában püspökké szentelték Palánki Ferencet, az Egri Főegyházmegye nemrég kinevezett segédpüspökét. A szentelést Erdő Péter bíboros végezte, társszentelő Ternyák Csaba egri érsek és Juliusz Janusz apostoli nuncius volt.

Zsúfolásig megtelt hívekkel a főszékesegyház, akik főként az Egri, illetve a Váci Egyházmegyéből érkeztek (ahol Palánki Ferenc született, és ahol papként is működött). Jelen volt csaknem a teljes magyar püspöki kar, valamint a határon túlról érkezett főpásztorok: Bernard Bober kassai érsek, Schönberger Jenő (Szatmárnémeti), Böcskei László (Nagyvárad), Martin Roos (Temesvár), Péntes János (Szabadka), Majnek Antal (Munkács) megyéspüspökök. Megjelentek a társegyházak képviselői és közéleti személyiségek is.

A Szentatya ajándékot adott az Egri Főegyházmegyének, amikor 2010. december 27-én, Szent János, az Egri Főegyházmegye védőszentje ünnepén segédpüspökké nevezte ki Palánki Ferencet – mondta a szentmise elején köszöntőjében Ternyák Csaba érsek. Az új püspököt úgy fogadják, mint a kapcsolatok, a lélek és az igazságosság emberét – tette hozzá, utalva Palánki Ferenc eddigi életútjára.

A szentelés szertartására az evangéliumi részlet felolvasása után került sor. A kinevező okiratot latinul Juliusz Janusz apostoli nuncius olvasta fel, majd magyarul is elhangzott a szöveg Ficze László kanonok, érseki irodai igazgató felolvasásában. Ezután az Egyház hagyományának megfelelően a szentelendő püspök tett ígéretet, hogy a

hitet megőrzi, és hivatását teljesíti. A Mindenszentek litánia elhangzása után a kézrátétellel, a szent olajjal való megkenéssel, az evangéliumos könyvnek és a főpapi jelvényeknek (gyűrű, mitra,



Úgy fogadják mint a kapcsolatok, a lélek és az igazságosság emberét

(Fotó: Dobos Gergely)

pásztorbot) átadásával folytatódott a szentelés szertartása.

A szentelés után Juliusz Janusz apostoli nuncius közvetlen szavakkal kö-

szöntötte Palánki Ferencet. Beszédében emlékezett arra, hogy nyolc évig volt Magyarországon a Szentatya követeként. Ez a küldetés „az Úr ajándéka volt egy lengyel ember számára”. Ezt az ajándékot úgy köszönte meg, hogy több magyar püspök kinevezésénél működött közre, és mint mondta, áprilisi távozása előtt még két új püspök kinevezése is várható.

A homíliában Erdő Péter bíboros az evangéliumi szakaszra utalva kiemelte: Gyermekeként elfogadni Isten országát azt jelenti, hogy Isten megajándékozza azt embert a hittel, amit ajándékként kell elfogadnunk. Életünk célja, hogy eljussunk Istenhez. Ehhez az emberi erő kevés, Istentől kapjuk az ajándékot, amelyhez hozzá kell tennünk a magunk erejét is. A püspöknek sajátos feladata, hogy másokat vezessen, segítse a részegyházat és az egyetemes Egyházat küldetésének teljesítésében, a püspökök testületével együtt. Ehhez kérjük a Szentlélek segítségét, a magyar szentek és boldogok közbenjárását.

A szentmise végén Palánki Ferenc mondott köszönetet elsősorban Istennek, majd szüleinek és családjának, és mindazoknak, közöttük különösen Beer Miklós váci püspöknek és Vigyázó Miklós atyának, akik papi hivatásában segítették. Püspöki szolgálatának jelmondata: „Jézus a feltámadás és az élet”. Erről szeretnék tanúságot tenni – mondta az új püspök, és a hívek imáját kérte, hogy küldetését teljesíteni tudja.

Neumayer Katalin/MK

Gyermekeknek

A LEGNAGYOBB ÖRÖM ÜNNEPE

Édesapám délutánonként, amikor ha-
zaért a munkából, kézen fogott, és elin-
dultunk sétálni. Így ment ez éveken át,
legfeljebb mikor már nagyobb voltam,
nem fogta a kezemet. Szerettem ezeket a
sétákat, nagyon sok érdekeset mesélt az
édesapám, sok mindentről tőle hallottam
először. Négyéves lehettem, mikor egy
tavaszi délutánon a templom felé vettük
utunkat. Kicsit csodálkoztam, mert más-
kor mindig vasárnap délelőtt mentünk
templomba. Az egyik oltár mellett egy
ember szobra feküdt, kezén, lábán és az
oldalán véres sebhelyekkel. Láttam én
már öt otthon is, meg itt, a templomban,
de mindig a kereszttel együtt. Itt, ekkor
döbbenem rá, hogy Jézus, akit a keresz-
ten láttam, és aki most ott feküdt, meg-
halt. Az emberek szomorúan nézték őt
ott a templomban, és én is nagyon elke-
sередtem, mert tudtam, mi a halál, hiszen
a nagymamáról is azt mondták, hogy
meghalt, és azóta nem találkoztam vele,
és nagyon hiányzik. Úgy sírtam, mint

egy hároméves. A nagymama miatt is,
meg Jézus miatt is.

Ez volt az első nagypéntek, amelyre
emlékszem. Hazafelé menet édesapám
vigasztalt, és azt ígérte, holnap újra eljő-
vünk. Nem akartam menni másnap, nem
akartam ugyanazt a szomorúságot érezni.
De édesanyám és a testvéreim is ünneplő-
be öltöztek, jött az egész család. És a
templomban fényesség volt, és az embe-
rek mosolyogtak. Nem értettem, hogy mi-
ért örülnek, ha meghalt Jézus. Meghalt,
de feltámadt, magyarázta az édesapám, és
az ő öröme rám is átragadt. Azóta tudom,
hogy nincs nagyobb öröm annál, mint
amikor valami igazán értékes dolog el-
vész, de visszakapjuk. Jézus meghalt, de
visszakaptuk őt. És így öregeen azt is tu-
dom, én is meg fogok halni, de Jézus az
én életemet is visszaadja majd. És vissza-
kapom majd a nagymamát is, akit nagyon
szerettem. Mert van feltámadás. A húsvét
a legnagyobb öröm ünnepe.

Erzsébet néni

Fiataloknak

HOGY MEGÉRTSÜK A FELTÁMADÁST

Annak ellenére, hogy a húsvét a leg-
nagyobb keresztény ünnep, sok keresz-
tény ember életében mégis a második
helyre szorul. Talán mert a karácsony-
hoz a család, a szeretet, és a bensőséges-
ség fogalma is kapcsolódik. Ezzel szem-
ben a húsvét titka: a kereszthalál, a fájda-
lom, a feltámadás, a bűn és bűnhődés
problematikája kevésbé átélhető a mai
ember, a mai ifjúság számára.

A húsvét mindig is titok marad – nem
mintha a kegyelem segítségével képte-
lenek volnánk valamit is felfogni a feltáma-
dásból –, mert gyarló emberek lévén min-
dent racionálisan, pusztán az értelmünkkel
próbálunk megközelíteni. Nem arról van
szó, hogy a feltámadás titkát nem szabad
„feszegetni”, sokkal inkább az történik,
amit Szent Ágoston mond az időről: „Ha
senki sem kérdezi, tudom; ha kérdezik tő-
lem, s meg akarom magyarázni, nem tu-
dom”. Így vagyunk mi is a feltámadással:
hogy pontosan hogyan is történt, még most
sem értjük, de majd eljön az idő, amikor
„színről színre látunk” (1Kor 13,12).

Szent János evangélista nagyon érzék-
letesen számol be Mária Magdolna talál-
kozásáról a Feltámadottal. Lépésről lé-
pésre követi végig azt a lelki folyamatot,
amelynek során Mária Magdolna meg-
nyílik, alkalmassá válik a Feltámadottal

való találkozásra. Találkozásuk alapja az
a tántoríthatatlan szeretet, amellyel Mária
Magdolna szerette Jézust, amely a csaló-
dást, a kétségbeesést és a félelmet is le-
győzve kiviszi őt a sírhoz. De ekkor még
visszafelé tekint: a múltat szeretné vissza-
hozni, a holttestet megőrizni. Csak ami-
kor Jézus közvetlen módon a nevéen szó-
lítja, akkor hagy fel a halott keresésével.
Akkor fordul az Élő felé. Most érkezik el
húsvéti hitvallásaig: „Mester”. De még
nincs a célnál. Újra feltámad benne a ra-
gaszkodás: új hite és boldogsága a talál-
kozást a korábbi, a Jézussal való földi
együttlét szintjén tartaná. Az Élő azonban
nem hagyja birtokolni magát, hanem ki-
vezeti Mária Magdolnát egy tágas, új va-
lóságba, egy új létbe – a testvéreire. Ő
pedig engedi magát erre az új útra irányí-
tani. Így lesz Mária Magdolna az első kö-
vete és jele az új életnek.

János evangélista elbeszélése a soro-
zatos megfordulások története. Mária
Magdolna a halál tapasztalatából telje-
sen visszafordul, s így nyitottá válik az új
élet megtapasztalására. Történetét össze-
 hasonlíthatjuk a magunk történetével – a
szeretetről, a szomorúságról, a halálról
és az életről. Engedjük, hogy Jézus ne-
künk is megmutassa feltámadásával az
igazi életet!

Tomi atya

„FÉLTEM A CSALÁDOT”

Beszélgetés Jókait Annával

Írásainak egyik fő témája a családféltés. Ugyanakkor vallja, hogy az írónak
élnie is kell azt, amit hirdet. A Magyar Kurír munkatársával folytatott beszélge-
tésben személyes hangon szólt családról, házasságról.

– *A kormány családi
adókedvezményt veze-
tett be, a katolikus püs-
pöki konferencia évet
szentel a családoknak.
Szükség van erre a ki-
emelt figyelemre?*

– Úgy gondolom, ne-
héz helyzetben van a
család mint intézmény.
A családot újra fénybe
kellene hozni, mert ér-
telmet tud adni az ember
életének. Nagyon fon-
tosnak tartom a családok
támogatását, ezen belül a gyermekek
anyagi helyzetének javítását. A társada-
lom felelőssége, hogy a család megkapja
azt a támogatást, amit régóta nélkülöznie
kellett. Ugyanakkor a gyerekvállalás
nem kizárólag anyagi kérdés. Sok nagy-
család élt Magyarországon, amelyben
nem jutott narancsra, még almára is csak
ritkán. Mégis felneveltek akár nyolc-tíz
gyermeket is. Remélem, a Család éve azt
jelenti, hogy valóban meg tudnak szólal-
ni azok az áldozatkész magyar szülők,
akik vállalták, hogy sok gyermeket hoz-
zanak a világra.

– *Ha nem elsősorban az anyagiakra,
akkor mely okokra vezethető vissza a
család nehéz helyzete, sokak családótt-
sága?*

– Amikor a szeretetről beszélünk, leg-
többen valami szentimentális érzelmre
gondolnak. Demagógia azt mondani fia-
taloknak, hogy azért alapítsanak családot,
mert akkor életük végéig boldogságban
fognak lubickolni. A család szó ettől a be-
állítástól kap álságosan naiv színezetet. A
család nagyon fontos szövetség, ugyan-
akkor próbatétel. Családban élni lelki, fi-
zikai és szellemi munka. Úgy kell egy-
másra hangolódni, hogy ne kelljen egyik-
nek sem feláldoznia magát a másikért, ha-
nem kölcsönösen tudjanak egymásból
meríteni. A szeretet abban rejlik, hogy tu-
dom, ismerem a másikat teljes valójában.

– *Mindenki a boldogságot keresi a
családban is. Vannak receptek?*

– Tolsztoj mondta, hogy a boldogta-
lan családok mind a maguk módján bol-
dogtalanok. Én azt mondom, hogy a bol-
dog családok is mind a maguk módján
boldogok. A lényeg, hogy ez ne látszat-
boldogság legyen. Egyik novellámban
honosítottam meg a „vasárnapi család”



„Családban élni lelki, fizikai
és szellemi munka”

fogalmát. Vasárnap szé-
pen felöltözve kivonul-
nak a főutcára. Nyájasan
mosolyognak, akik lát-
ják, irigyen felsóhajtá-
nak, lám milyen boldo-
gok! Biztos ez? A bol-
dogság az, ha egy em-
berpár a megszenvedett
mindennapi tapasztala-
tok ellenére is úgy érzi,
nekik együtt kell a ne-
hézségeket legyőzniük.
Mindenkinek más a bol-
dogság. Van olyan

asszony, akinek az az öröm, hogy otthon
van, és tisztességgel ellátja a gyermekeit,
segíti a férje életét, háttérben marad. De
épp így lehet boldog család az is, ahol
mindkettőnek házon kívüli feladata, hi-
vatása van.

– *Felnőtt gyerekekkel, unokákkal ho-
gyan éli meg a családot?*

– Nagyon eltávolodtunk a generációk
együttélésének gyakorlatától. Különö-
sen az északi államokban divat az, hogy
a gyereknek nagykorúvá váláskor rögtön
lakást vesznek. Emlékszem, Svédor-
szágban voltam felolvasó körúton. Ven-
déglátóm séta közben kedvesen köszönt
a szembejövő fiatal nőnek. Ki volt, kér-
deztem. A lányom, felelte, ő is itt lakik a
városban. Jóban voltak, de valami meg-
szűnt köztük... Az én életem ideális eb-
ből a szempontból. Sokat vagyok együtt
a gyerekekkel, de teljesen önálló az éle-
tem a férjemmel. Nálam gyűlik össze az
összes probléma.

– *A boldogságnak mennyire feltétele a
házaspár szellemi közössége?*

– Nagyon nagy mértékben. Én például
nem tudnék együtt élni olyan társal, aki-
nek a látásmódja az enyémtől gyökeres-
sen eltér.

– *Nagyon sok fiatal szülő fél, hogy a
gyerekeinek milyen lesz a jövője ebben a
sok veszélyt rejtő világban.*

– Ez az aggodalom mindenkiben
megvan. Az én esetemben, úgy tűnik, a
gyerekeim megtalálták a helyüket. A lá-
nyom egy óvoda vezetője. Szereti, amit
csinál. A fiam színész lett. Gyerekeik
vannak, és remélhetően szét sem válnak.
Inkább az unokákkal kapcsolatban van
bennem aggodalom. Azt látja az ember,
hogy a gyerek minél többet tanul, annál
kevesebbet fog keresni.

– *Lehet befolyásolni a gyerekei haj-
landóságát?*

– Egyet szabad befolyásolni: azt, aho-
gyan az életről gondolkodnak. Abban tu-
dok befolyást szerezni, természetesen na-
gyon óvatosan. Bizonyos szituációkban
személyes példát kell mutatni. Lássák,
hogy amit az anyjuk, illetve nagyjuk
mond, azt éli is. Tudnunk kell, hogy van
hibáink. Ettől nem szeretnek kevésbé
minket. Csodálom a fiamat, olyan önfel-
áldozó időbeosztással szolgálja a gyere-
keket. Mondom a fiamnak is neki, én erre képtelen
lettem volna. A magam alkotó idejét min-
dig leszakítottam. Csodálom, hogy ez a
fiú erre képes. Azzal adok mintát, hogy
bevallom: te jobb vagy ebben nálam. A
lányom pedig sokkal türelmesebb, mint
én. Ezt neki is beismerem. A gyerekekkel
is a kölcsönösség a döntő. Türelmem kell.
És szeretet. Ahogy a krisztusi felszólítás
kifejezi: egymás terhére hordozzátok! En-
nél nincs szebb és magasztosabb dolog.
Nemcsak a saját életed terhére cipeled, ho-
lott mindenkinek van belőle elég, hanem
megpróbáloed levenni a másik terhére, ám
azt is elváród, hogy a te terhed cipelésé-
ben a másik is cselekvően vegyen részt.

Trautwein Éva

PEZSGÓ KULTURÁLIS ÉS HITÉLET PÁRIZSBAN

Pezsgó kulturális és hitélettel várja az
érelklődöket a Párizsi Magyar Katolikus
Misszió. Vezetését 2009 szeptemberében
vette át Gáspár István atya, s azóta egyre
bővül az ide látogatók köre. A franciaor-
szági magyar főlelkész számá-
ra örömteli, hogy sok fiatal is
felkeresi a missziót, amely a
vasárnapi szentmisén túl szá-
mos programot kínál a Párizs-
ban élőknek.

Az már természetes, hogy az
ünnepekre készül a közösség, a
közelmúltban ezek az alkalmak
további közösségformáló, és a
hitbéli erősödést szolgáló pro-
grammal bővültek.

Az elmúlt év végén hazánk
EU-elnökségéről tartott elő-
adást Daniel Constans, aki a
francia nemzetgyűlés tagja-
ként vett részt Magyarorszá-
g uniós elnökségi feladatainak
előkészítésében. Ez év febru-

árjában pedig Hadady László világhírű
oboaművész, a párizsi zeneakadémia ta-
nára mesélt életútjáról a Baráti körben. A
Párizsban élő Varró Zsófia festményei-
ből tavaly ősszel rendeztek kiállítást.



Rendhagyó misére várta a párizsi magyar katolikusokat
Gáspár István atya február első vasárnapján – a helyszín
ez alkalommal a Sacre Coeur-bazilika volt, ahol teljes bú-
csú elnyerésére volt lehetőség. A hívek magyar zászlók-
kal, énekelve, gyalog tették meg az utat a bazilikáig

Hosszú évek után újraindult a magyar
cserkészlet Párizsban.

Imádságra, lelki elmélyülésre a zarándok-
latokon és a vasárnapi misén túl is kínálko-
zik lehetőség: a hívek heti rendszerességgel
vehetnek részt a taizéi imaórán. Szintén új program a fiatalok
hittanja, ahol a Szentírás tanul-
mányozása mellett aktuális kér-
dések megvitatásával, önisme-
retük mélyítésével is foglalkoz-
nak a fiatalok. Újraindult a gye-
rekek hitoktatása is, amibe aktí-
van bekapcsolódik Kovács Csa-
ba görögkatolikus szeminarista,
aki két évig tanult Párizsban.

Gáspár István atya örömmel
mondja: mindig új és új kezde-
ményezésekre ösztönzi őt az a
szeretet és elfogadás, melynek
nagyon sok jelét megtapasztalta
az elmúlt másfél évben a Párizsi
Magyar Katolikus Misszióban.

Lovasi Andrea

Floridai levél

MENTSVÁRAK

A világon számtalan mentsvár van rá-szoruló fiatalok megsegítésére. Gondoljunk csak a háború utáni osztrák kezdeményezésből kinőtt, még Kinában is működő S. O. S. Gyermekfalukra, vagy a hozzánk közel álló dévai gyerekekre, Csaba testvér egyre szélesebb körű mentőakciójára. A Floridában működő, különböző szervezetek, egyházak által fenntartott intézmények között érdekes helyet foglalnak el a ranchok, azaz tanyaiskolák: ezeket ugyanis a rend őrei, a floridai seriffek hozták létre 1957-ben. Hivatalos nevük is utal erre: Florida Sheriffs Youth Ranches. Hat ranch működik. Az állam északi részén van a központ és egy tanya, míg a legdélibb éppen itt, Sarasota közelében található. Ezek a tanyaiskolák arra törek-szenek, hogy megfelelő tudással vétezzék fel a hozzájuk került gyerekeket, hogy azok céltudatos, felelősségérzettel áthatott, optimista felnőttekké váljanak.

Igazi tanyák ezek a ranchok, ahol a középiskola elvégzése mellett a gazdálkodás szükséges szakismereteit is elsajátítják a fiatalok. Néhány gyermek és a gondjukat viselő „szülők” önálló házakban laknak, mint a természetes családok. Nem könnyű megtanulni ezt az életformát olyan gyerekeknek, akik zilált családi körülmények közül jönnek, de talán még nehezebb azoknak, akiknek még ilyen családjuk sem volt.

Néhány példa. A tizenéves lány soha nem ismerte az apját, viszont az anya „barátai” viszont egymásnak adták a kilincset... A két kis fiútestvért hét-nyolc-évesnek gondolná az ember, pedig már a kisebbik is elmúlt tizesztendős. Mikor megérkeztek, kettőjük nyomorúságos kis motyója elfért egy fél papírszámban...

Néhány példa. A tizenéves lány soha nem ismerte az apját, viszont az anya „barátai” viszont egymásnak adták a kilincset... A két kis fiútestvért hét-nyolc-évesnek gondolná az ember, pedig már a kisebbik is elmúlt tizesztendős. Mikor megérkeztek, kettőjük nyomorúságos kis motyója elfért egy fél papírszámban... A 17 éves Kyle három éve lakik a tanyán. Amit magáról mond, az érvényes a többi gyerekre is. „A legfontosabbak hiányoztak az életemből – meséli. – Nem volt, aki megkérdesse, hová megyek, mit csinállok; nem volt, aki felelősségre vonjon, ha valami rosszat tettem, nem volt, aki irányt mutasson, támogasson...” Kyle azt is bevallja, hogy a tanyán töltött első hónapok nagyon nehezek voltak. Teljesen ismeretlen volt számára a közösségi szellem, idegen az otthon adó kis ház a „szülőkkel”, a „testvérekkel”... „Korábban mindig azt tettem, amit akartam – mondja –, sosem gondoltam a következményekre. Az itteni élet azonban kinyitotta a szememet...” A tanyán töltött három évre visszagondolva büszkén jegyzi meg a ki-válóan tanuló diák: „Már van igazi célom! A középiskola után továbbtanulok, egyetemre megyek. Állatorvos leszek...”

Az eredmények tehát magukért beszélnek. De honnan kerül elő a ranchok fenntartásához szükséges hatalmas összeg?

A gazdaságilag nehéz, bizonytalan idők gondoljai őket sem kerülik el. Az egyik tanyán két kis ház fenntartására nem volt fedezet. Bezárták. De mit tesznek ilyenkor (is) a vezetők? Alapos előkészítéssel meghirdetnek egy nagy jótékonyági kampányt. S az egyébként is adományokból működő tanyák érdekében Florida-szerte felhangzik az S. O. S. A segítség pedig nem marad el. Most, amikor ezt a beszámolót írom, érkezik a hír, hogy apró adományokkal és egy magát megnevezni nem akaró floridai kétszázezer dolláros hozzájárulásával megmenekültek a kis házak. A gyerekek nem maradtak otthon nélkül.

Bitskey Ella, Sarasota

www.egyhazikonyvklub.hu

A katolikus, református, evangélikus kiadók gazdag választéka.

Számos könyvre, DVD-re, CD-re kedvezmény!

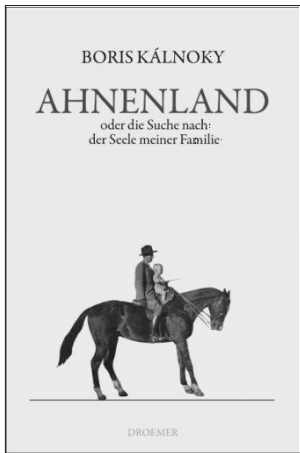
AZ ISTENÉRT ÉS A HAZÁÉRT

Ezt a címet is adhatta volna Kálnoky Borisz a német Droemer Kiadó gondozásában „Ahnenland”, magyarul Ősök földje címmel nemrég megjelent könyvének. Ebben a már Münchenben született szerző családjá történetét eleveníti fel a tatár dúlás idejétől szülei Amerikába távozásáig. Az egyik legnagyobb példányszámú konzervatív német napilap, a Die Welt vezető munkatársaként jelenleg Isztambulban élő Kálnoky Borisz nagyapja, Hugó életén keresztül – egy levélből vagy más emlékből kiindulva – pillant vissza a régmúltba, hogy megismertesse az olvasóval Erdély, Magyarország és az egész Monarchia történelmét.

Mint egy interjúban a szerző elmondta, szinte az egész család együttműködött vele a kutatásban, mert a család ősi fészében, a miklósvári kastélyban őrzött irattár 1849-ben elpusztult, miután a császári csapatok – megtorlasként a Kálnoky huszárezred részvételéért a szabadságharcban – felgyújtották az épületet. A későbbi adatokhoz – Bécsben, Budapesten vagy Brassóban – már könnyebben hozzáfért a szerző, ugyanis egyenes ági felmenője közel másfél évtizeden át miniszterelnökként egyengette az Osztrák–Magyar Monarchia államügyeit, egy másik rokona pedig külügyminisztere volt Ferenc Józsefnek, így intézkedéseikről és beszédeikről a korabeli sajtó is sok cikket közölt.

A legelső fellelhető dokumentum azonban jóval régiebb, és arról tanúskodik, hogy IV. Béla király – hűségük elismeréséül – a tatár dúlás után hűbéri adományban részesítette a Kálnokiakat, akik csak jóval később, már a Habs-

burg császár által adományozott grófi cím elnyerése után kezdték ipsiszonnal írni nevüket. Ahogy a családtörténet közeledik a jelenkorhoz, úgy egyre izgalmasabb epizódok bontakoznak ki a közel ötszáz oldalas kötet lapjain. Hugó, a szerző nagyapja – a harmincas évek elején –



Erdélyből Németországba megy, hogy támogatókat szerezzen régi álma megvalósításához, ahhoz, hogy repülön körbeutazza a Földet. Terve füstbe megy ugyan, de közben részese lesz egy mindmáig alig ismert próbálkozásnak, amelyvel közismert ősi bajor nemesi családok elkeseredett kísérletet tesznek rá, hogy elszakítsák szülőföldjüket a Hitler uralma alá került német birodalomról. Sokkal több eredménnyel nem jár Kálnoky Hugó belgiumi látogatása sem, amelynek során a Löwen mellett száműzetésben élő Habsburg-család fejét, Ottót bizalmasan tájékoztatja a közép-európai fejleményekről. Közben megnősül, és az esküvőt az ifjú ara családjának ősi fészében, a közép-németországi Ranis várában tartják. Itt érintőlegesen saját bőrén tapasztalja a náci ideológia fajelméletét. Így aztán immunissá válik a XX. század mindkét emberpusztító diktatúrájával szemben. Noha feleségével néhány évre visszatér szülőföldjére,

Erdélybe, de a világháborút követően Mindszenty bíboros kérésére Bécsbe telep-szik, majd rövidesen családjával együtt kivándorol az Egyesült Államokba.

Unokája, Borisz azonban már Münchenben látja meg a napvilágot, igaz, a bajor főváros sem válik tartós otthonává, mert szülei előbb Amerikába telep-
pednek, majd több európai országban próbálnak szerencsét. Így a gyerekek is anyanyelvi szinten beszélnek németül, angolul, franciául – a magyart csak jóval később, a rendszerváltást követően tanulják meg. Ekkor Borisz már a tekintélyes Die Welt tudósítójaként Budapesten él, öccse, Tibor pedig Erdélybe megy, hogy újjáépítse a család lepusztult fészket Köröspatakon. Szinte semmiből kezd a nagy munkának, amit végül is siker koronáz, mert egy távoli rokon, Károly brit trónörökös immár rendszeres látogatásai megadják a végső lökést a nagy terv megvalósításához: a falusi turizmus és a biogazdálkodás révén maradásra készíteni a székely fiatal-ságot, közvetve pedig biztosítani a magyar nyelv fennmaradását a Kárpátok árnyékában. Az „Ahnenland” című kötet olvasói előtt bontakozik ki, miként ébred fel a szerzőben, de öccsében is az ősi föld iránti ragaszkodás és elkötelezettség. A könyv megírásához szükséges adatok összegyűjtése során szerzett tapasztalat, valamint a felmenők sok-sok üzenete lényegében egy mondatba sűrítethető: a hazaszeretet felelősség is. Míg Kálnoky Tibor Erdélyben igyekszik eleget tenni önként vállalt feladatának, bátyja, Borisz a betű erejével népszerűsíti Magyar-országot.

Vincze András

ÁLLAMPOLGÁROK ÉS LAKOSOK

Új törvény a világ legkisebb államában

Új törvény szabályozza, hogy kik lehetnek vatikáni állampolgárok, kik lakhatnak a városállamban, illetve milyen engedéllyel lehet belépni területére. A rendszabály március elsején lépett életbe. A XVI. Benedek pápa által aláírt új rendszabály az 1929-ben, röviddel a Lateráni Egyezmény megkötése után született törvényt váltja fel.

Az új szabályozás szerint vatikáni állampolgároknak számítnak mindenekelőtt a Vatikán Városállamban vagy Rómában lakó bíborosok. A vatikáni állampolgárság to-

vábbá megilleti a Szent-szék diplomáciai szolgálatában álló személyeket. Jogot formálhatnak az állampolgárságra azok is, akik beosztásuk, szolgálatuk folytán a városállamban laknak.

Giorgio Corbellini püspök, az új törvényt előkészítő bizottság elnöke hangsúlyozza, hogy a rendszabály nem vonatkozik a vatikáni területnek azon részére, amelyet szabadon meg lehet közelíteni, mint például a Szent Péter tér, a bazilika és a Vatikáni Múzeumok. A téren és a múzeumokban azonban – a nemzetközi terrorizmus növe-

kedése miatt – eddig nem alkalmazott biztonsági óvintézkedéseket vezettek be az elmúlt években.

A pápa a városállam első számú állampolgára, a többi 571 vatikáni állampolgár közül 223-an laknak a világ legkisebb országának területén. Az állampolgárok megoszlása a következő: 73 bíboros, 273 szentszéki diplomáciai szolgálatban álló személy, 33 nyugalmazott szentszéki diplomata, 49 egyéb egyházi személy, 1 szerzetesnő, 86 svájci gárdista, 25 világi férfi és 31 világi nő.

Vatikáni Rádió

MIÉRT NEM FINNUGOR A MAGYAR NYELV?

Boda László új könyve (*Az ugorok – Szófia Kiadó*) olyan témát dolgoz fel (292 oldalon, képekkel), amelyet eddig sem beföldön, sem külföldön nem írtak meg. A ki-
jevi krónikás szerint Árpáddal „fekete ugorok” érkeztek hazánkba. A meótiszi szabir magyarok pedig „hunugorokként” szerepelnek egyes bizánci krónikákban. Innen a Hungária. A szerző már korábban új módszert dolgozott ki: az eredetkutatás filozófiáját, amelynek metodikáját már eddig megjelent három könyvében alkalmazta. Ezekből kettő magyar vonatkozású: *Avarok és székelyek* (Püski), *A magyar eredetkutatás és nyelvünk pere* (Kráter).

A könyv írója szerint – s ebben nincs egyedül – a magyar nyelv alulkategorizált. A finnugornak alárendelt helyzetéből tehát föl kell emelni a nyelvi mellérendeltség rangjára. Keleten a magyar ugor volt a legkiemelkedőbb ugor nyelv, nyugaton a finn lett az. De sokkal később. Akkor miért az adja az ugor nyelvek összefoglaló nevét a „finnugorral”? Hiszen a magyar ugor több mint kétszer annyian beszélék szerte a világon, mint a többi ugor nyelvet együttvéve. S nemcsak a jelenben, de ősmagyarjaink irtisi-toboli múltjában is a legkiemelkedőbb ugor népközösség volt a magyar. A közös uráli finnugor őshaza hipotézise pedig már köddé foszlott. Feltehetően őseinkhez csatlakozó karjalaiak révén került hazánkba a mitologikus jellegű, finnugor Tápió név, amely az erdő királyát jelenti (a Kalevalában is).

Minthogy nyelvünk legközelebbi rokonai az obi ugorok, azért döntő fordulatot hozott a kérdésben, hogy az észak-amerikai indiánok penuti típusú nyelvében, de még kanadai indiánok nyelvében is – Simon Péter kutatásai szerint – olyan ősgugor nyomok találhatók, amelyek körülbelül Kr. e. 12 000-ig vezethetők vissza. Akkor ugyanis még átjárható volt az úgynevezett „Bering hid” Északkelet-Ázsia és Alaszka között, amely mintegy tízenegyezer évvel Krisztus előtt már víz alá került. Így juthatnak el obi ugor és szamojéd mamutvadászok Észak-Amerikába (jakutokkal és csukcsokkal), és így lettek az indiánok egy részének ősei. Ez egészen egyedülálló datálási lehetőséget biztosít annak az ősgugor nyelvnek, amelynek indián nyelvi nyomai-ban magyar elemek is kimutathatók. A szibériai nyelvek pedig jóval régiebbek az uráli úgynevezett finnugor nyelveknél (Hajdú Péter, Pusztay János). Előbbiek datálása: Kr. e. 12 000, utóbbiaké Kr. e. 4000. A magyar nyelv tehát nem maradhat tovább rangján alul kategorizált státuszában.

A penuti típusú indián nyelvek és az obi ugor nyelvek hasonlóságát Otto von Sadvoszky (Szádovszky), a magyar származású, Los Angelesben élő professzor mutatta ki, de csupán Kalifornia térségében (Cal-Ugrian). Ez minimum 14 000 éves nyelvi múltra utal. Angol nyelvű könyve a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával jelent meg. Részletesen utal rá Szabó István Mihály akadémikus is. Sadvoszky kötetéből pedig ki lehet szemelgetni azokat a nyelvi elemeket, amelyeket a magyar nyelv őrzött meg. A legmeglepőbb felfedezés, hogy a világ csaknem hétezer nyelvéből a magyarban azonos a világ (mint Welt) és a világ (mint Licht). Bár az oroszban is azonos a kettő: szvet, de annak nincs köze az indián nyelvhez. Az Ómagyar Mária-síralom legismertebb szópárja viszont a „világ világa”, amely a penuti indián nyelvből: „wilak wilaka”. Az észak-amerikai Lake Havasu (Havasu-tó) neve szintén a magyarban maradt meg. Nyelvünkben ugyanis a „havas” szó egyszerre főnév és is jelző is (vö. havasok és Havas Boldogasszony). A havas szó pedig a jégkorszak egyik legősibb alapszáva (a finnben főnévként: lumi, jelzőként: luminen).

(Folytatás a 8. oldalon)

EGYIPTOM KERESZTÉNYEI: A KOPTOK

A mai Egyiptom gyakorlatilag muzulmán állam, ahol a keresztények kisebbségben vannak. A hivatalos adatok szerint számuk mintegy hatmillió, Egyiptom kopt egyháza viszont 12 millióról beszél. Napjainkban a koptok alkotják a leg-erősebb és legéletképezebb keresztény közösséget a Közel- és Közép-Keleten.

Ők még az igazi egyiptomiaknak, a fáraók népe utódainak vallják magukat – elnevezésük, a kopt ugyanis annyit jelent: „egyiptomi”. Csak a VII. századtól, a fokozódó iszlamosodást követően jelöli a kopt szó az egyiptomi keresztényeket.

Egyiptomban hamar virágzó keresztény élet keletkezett, s Alexandria volt ennek a központja. Itt keletkezett a „Szeptuaginta” a híres első görög bibliafordítás. Az első keresztény évszázadokban jelentős teológusok működtek itt: Alexandriai Kelemen († 254 körül), Szent Athanáz († 343) és Alexandriai Szent Kírillousz († 444). A keresztény hit élénkségének egyik jele, hogy Egyiptomban keletkezett a keresztény szerzetesség is.

Nagyon hosszú a kopt keresztény vértanúk listája. Az utolsó üldözéshullám Diocletianus császár idején egyetlen más római provinciát sem érintett olyan súlyosan, mint Egyiptomot. Ennek emlékére a koptok időszámításukat nem Krisztus születésétől számítják, hanem a véres kezű császár kormányzása kezdetétől. Ez az ő számukra a „mártírium éve”.

A Kr.u. 451. év az ortodox kopt egyház kezdete. Ebben az évben volt a Kalkedoni Egyetemes Zsinat, amely Jézus Krisztus titkát így definiálta: egy személy és két természet. Az egyiptomi keresztények többsége nem fogadta el ezt a hittételt, az ő közösségeikből nőtt ki a kopt egyház. Visszavezetésük a bizánci birodalmi egyházhoz sem erőszakkal, sem párbeszéd-dél nem sikerült. Bár az egyiptomi kopt keresztények többségben voltak, a bizánci császár és az ortodoxia részéről elnyomott és üldözött közösség lettek.

Ezért is érthető, hogy 641-ben a muzulmán hódítókat a koptok felszabadítóként fogadták. A muzulmánok kezdeti viselkedése a koptokban reményt ébresztett. Néhány rövid megszakítástól eltekintve a kopt egyház azóta is muzulmán uralom alatt él. Véres üldözések és a muzulmánokkal békés egymás mellett élés időszakai váltották egymást.

Minden üldözés ellenére egyetlen egyház sem volt olyan ellenállóképes az iszlamosítás ellen, mint a kopt. Az egyiptomi lélekben nyilvánvalóan mélyebben gyökerezett a keresztény üzenet, mint más országok híveinél. Ez biztosan a szerzetesség sikere is volt. A kolostorok voltak azok a „lelki tartálékok”, ahonnan a hívek tanácsot és lelki segítséget kaphattak. A kopt egyház mai életerejé a XX. század közepe óta tartó mélyreható megújulási mozgalomnak is köszönhető. Képzett laikusok is komoly szerephez jutottak az egyház életében. A világiak által vezetett vasárnapi iskolai mozgalom is jelentős erőforrása a kopt egyháznak, a különféle szervezetekben komoly szociális munka is folyik. A koptok 1948-ban alapító tagjai voltak az Egyházak Ökuménikus Világtanácsának. Megfigyelőik jelen voltak a II. Vatikáni



III. Shenouda pátriárka, az egyiptomi ortodox kopt egyház feje, a kairói székesegyházban szentmisét mutat be 2010 januárjában

Zsinaton is. Azóta is barátságos kapcsolat van Alexandria és a Vatikán között. Mindezt elsősorban a karizmatikus pátriárka, VI. Kírillousz (1959–1971) érdeme.

Egyiptom laikus államnak tekinti ugyan magát, de az iszlám államvallás, és a „saria” a jog fő forrása, aminek részben a keresztények is alá vannak vetve. Ebből következik, hogy a „jóindulatú türelem” hamar ellenségeskedésbe fordul. Egyre gyakoribbak a keresztény lakosságot érő atrocitások – amint arról az utóbbi hónapok hírei is beszámoltak. Egyiptomban is egyre aktívabban a szélsőséges muzulmán csoportok.

Az egyiptomi keresztények 93%-a a kopt egyházhoz tartozik. Ezt a pátriárka vezeti, aki a pápa címet viseli, 1971 óta III. Shenouda, aki Szent Márk székének 117. utódjaként tekinti magát. Az egységtörekvő embere. Fáradozásának köszönhető, hogy az első nagy szakadáshoz vezetett vita teológiai nézetkülönbséget (a Kalkedoni Zsinat Jézus Krisztusra vonatkozó kijelentését: egy személy és két természet) többé már nem tekintik az egyházakat egymással szembeállító oknak.

A kopt egyháznak ma Egyiptomban 41 püspöksége, mintegy kétezer papja és ezer plébániája, továbbá sok férfi és női kolostora van. Kairóban saját teológiai fakultásuk működik. A Szentföldön, a jeruzsálemi Szent Sír-bazilikánál van egy kis kopt püspökség. És mint a legtöbb keleti egyháznak, a koptoknak is világszerte vannak diaszpóra közösségei.

*

Szóljunk a katolikus kopt egyházzal is, amely kicsi és sokkal fiatalabb testvéregyháza a nagy ortodox kopt egyháznak. Már a középkorban voltak különböző sikertelen kísérletek Róma és a kopt egyház egyesítésére, például a Ferrara-Firenzei Unió Zsinaton (1438–45), de csak a XVIII. században – a jezsuiták és a ferencesek missziós munkája következtében – keletkeztek kis kopt közösségek, amelyek a katolikus egyházhoz kötődtek. 1741-ben jött létre egy apostoli vikariátus Athanasziosz püspök vezetésével, aki előbb ortodox kopt püspök volt, majd katolikus hitre tért. De ennek a kezdetnek sem lett igazi folytatása. Végül XIII. Leó pápának 1895-ben sikerült megalapítania egy saját katolikus kopt patriarkátust Kairóban. A kezdeti nehézségek után az új katolikus kopt közösség gyorsan növekedni kezdett, ma mintegy negyedmillió hívőt tart számon, a katolikus pátriárkának 9 püspöke, 200 papja és 50 kopt rítushoz tartozó ferences szerzetese van, és két női rendi közösség is működik. Az Egyiptomban lévő 174 plébánia mellett van kopt katolikus egyházközség Rómában és Párizsban, Észak-Amerikában, Ausztráliában, Kuvaitban és Bejrutban. A patriarkátus saját szemináriumában neveli a papi utánpótlást, és hat iskolája, valamint néhány szociális intézménye is van. A katolikus koptok liturgiája nagyban hasonlít az ortodox koptokéhoz. Ellentétben a legtöbb Rómával egyesült keleti egyházzal: a kopt papok is nőtlenességben élnek.

A keresztények nyugaton lassan felfigyelnek a keleti keresztények helyzetére. A Szentatya sokszor felemelte szavát érdekükben. Hogyan tudnak nekik segíteni? Első a spirituális segítség: az ima. Sokat jelent emellett az is, hogy a Nyugat országai és katolikus egyházai jelentős anyagi támogatást nyújtanak nekik, ami segítheti őket, hogy keresztényként megmaradhassanak szülőföldjükön.

Gyürki László

GYŰLÖLET ÉS HARAG NÉLKÜL

Beszélgetés Rédly Elemér plébánossal, teológiai tanárral

A kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából immár tizedik alkalommal adták át Budapesten a Parma fidei – Hit Pajzsa-elismerést. Az idei kitüntetett Rédly Elemér győr-szabadhegyi plébános, a Győri Hittudományi Főiskola tanára.

– *Az ötvenes évek egyházüldözése folyamán a hitéért vállalt aktivitás miatt önt a rendszer börtönbe jutatta. Mi volt az a tevékenység, ami kiváltotta ezt az ítéletet?*

– Az ítélet indoklása az volt, hogy háborúval kapcsolatos rendszerváltásban spekuláltunk, keresztény társadalmat akartunk felépíteni, és azért foglalkoztunk a kispapokkal, mert ők a mi embereink. Ez volt a koncepció. A valós ok azonban az volt, hogy foglalkoztunk a Központi Szemináriumából kizárt növendékekkel.

– *Miért zártak ki kispapokat a szemináriumból?*

– 1959-ben először 14 növendéket zártak ki. Szerintünk ártatlanul és jogtalanul. Úgy éreztük, tiltakoznunk kell. Tabódy Istvánnal levelet fogalmaztunk. Ezt mint főduktor, azaz kispapelöljáró ismertettem, és titkos szavazással megszavaztattam a növendékekkel: 72 igen, 10 nem, néhány tartózkodás volt az eredmény. Egy héttel később, március 17-én volt egy püspöki konferencia, ahol olyan határozat született, hogy minden növendéknek alá kell írnia egy nyilatkozatot. Ebben többek között az állt, hogy visszavonjuk a levelet, és a papi békemozgalommal szemben nincsenek fenntartásaink. A kispapokat egyenként szőlították aláírni. Azok, akik a tiltakozó levelet megszavazták, nem írták alá. A következménye az volt, hogy mindannyiunkat kizártak, összesen több mint 80 főt.

A kispapok kizárása után cselekedni kellett, sok ember hivatása forgott kockán, nem engedhettük őket elkallódni, szétszéledni. Albérletet, munkát szereztünk számukra; foglalkoztunk velük. Ugyanakkor tudtuk, hogy ennek a lépésnek következményei lesznek.

– *Miként foglalkoztak a kispapokkal?*

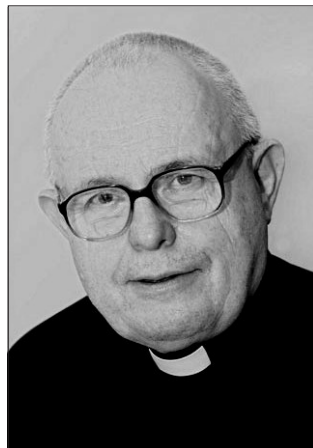
– Tabódy István először vizsgáztatókat szervezett, a vidéki papnevelő intézetek egykori tanárai vállalták ezt a feladatot. Majd szeptembertől kezdve évfolyamonként csoportokat alakítottunk. Hetente találkoztunk, átvettük a tananyagot. A kispapok tanultak, vizsgáztak. Egy év múlva Zadravecz püspök a végzős évfolyamot pappá szentelte. A következő ősszel több püspöknek sikerült visszavenni kispapjait, ők vidéki szemináriumokban folytatták tanulmányaikat, a megmaradtakkal folytattuk a munkát, egészen a letartóztatásunkig. Ez februárban történt, ötven éve.

– *Hogyan teltek a börtönévek?*

– A vizsgálati fogság jelentős részében magánzárkában tartottak. Nekem ez nem okozott problémát. Régi börtönmondás: nem az a büntetés, amit a bíró ad, hanem hogy kivel csukják az embert egy zárkában. Soha olyan egészséges módon nem éltem, mint ott. Este nyolckor takarodó, reggel ötkor ébresztő, mérsékelt étkezés. Az okozott csak idegfejszültséget, hogy nem tudtuk, kit mikor visznek kihallgatásra. A nyomozati szakaszhoz képest a letöltési hely szinte szanatórium.

– *Milyen volt együtt élni azzal, hogy az Egyházban is voltak, akik megtalálták a rendszerrel a modus vivendit?*

– Nyilvánvalóan vannak dolgok, amiket én a lelkiismeretem miatt nem vállaltam volna, más viszont úgy gondolta, megteheti. Az ő dolga. Szükségszerű volt ebben a társadalomban élni. Egy memők vagy tanár munkájával nem a szocializ-



must építette, hanem magyar emberként teljesítette a kötelességét, az országa javát szolgálta. A lelkipásztorok és papok Isten országának építésén dolgoztak. Nekem nem számított, hogy a főnököm részt vesz-e a békemozgalomban vagy sem. Elmondok egy esetet: káplán voltam Csornán 1971-ig. Mentem a kórházba civil ruhában, bár nyilván ismertek. A portás elem állt, és azt mondta: tiszte-

lendő úr, nem engedhetem be. Hazamentem. A plébánosom a megyei békemozgalom titkára volt. Elmondtam neki, mi történt. Két nap múlva mentem a kórházba, a portás elem állt: tisztelendő úr, elnézést kérek, félreértettem a rendelkezést... Budapesten hány olyan plébános volt, aki a mozgalomnak tevékeny tagja volt! De mindegyik káplánja dolgozhatott. A plébános ugyanis tudta, ha a káplánja nem dolgozik, akkor nem lesznek templomba járó hívei. Ezért elnézte, hogy a káplán hitoktat, ifjúsági csoportot vezet, stb. Ilyenfajta együttélés volt.

– *Az 1963-as szabadulását követően végzett lelkipásztori munkájában fontos szerepet játszik a tanítás.*

– Az 1968-as hittankönyvpályázaton elért eredményünk alapján kezdtem gyerekek számára hittankönyvet írni. Doktori értekezésemben is azt vizsgáltam, hogyan kell a gyerekek hitét megalapozni úgy, hogy ebben a világban is helyt tudjanak állni. Hitünket gyakran támadják a racionalitás felől – nekünk észérvekkel is meg kell tudni védeni az álláspontunkat. Támadják a hitünket erkölcsi oldalról is... Mindig a tilalomfákat emlegetik, pedig mi nem a tilalomfákat tartjuk fontosnak, hanem az értékeket, amiket ezek a tilalomfák védenek. Én nem abortuszt tiltó törvényt szeretnék, hanem azt, hogy az édesanyák rádöbbenjenek, milyen ajándék nekik a gyermek, és eszükbe se jusson, hogy elvegyék az életét. A pozitív oldalt kell nézni.

– *Ismeretes, hogy a közéleti szerepvállalást fontosnak tartja a keresztény ember számára.*

– Arra készítem az embereket, hogy akik a hitüket ismerik, vállaljanak pozíciót a közéletben, hogy a keresztény értékek védelmét tudják szolgálni. A katekizmus megfogalmazása szerint a keresztény politikus feladata, hogy az Evangélium szellemében építse a társadalom életét. Hála Istennek most vannak pozícióban olyan emberek, akik keresztény módon építik a társadalom életét. Ha azt akarom, hogy az életünket lehetőleg a mi elképzeléseinknek megfelelően irányítsák, akkor részt kell venni a szavazáson, és olyan jelöltet kell támogatni, aki ezt szolgálja. Nekem ki kell állnom mellette. Nagyon nem volna jó, ha a keresztények kivonulnának a közéletből. Sokszor támadtak, miért szólok bele a politikába. Azt gondolom, ez a fajta „beleszólás” jogunk és feladatunk.

– *Mit jelent önnek a kitüntetés?*

– Számomra ez egy nem várt elismerés. Ajándék. Az egész életet ajándéknak tartom. Az aranyismeremre a következőt választottam jelmondatul: „Adjatok hálát az Úrnak, mert irlalma örökké való! Örüljétek, igazak az Úrban, és áldjátok szentséges nevét!” Ez a gondviselés megtapasztalása. Ismerjük a mondást: „Hajrá Magyarország! Hajrá magyarok!” Én többet mondok: „Isten, áldd meg a magyart!”

Trautwein Éva

HÍREK – ESEMÉNYEK

Egyházi személyek kitüntetése március 15-én

Nemzeti ünnepünk alkalmából állami kitüntetéseket adott át Schmitt Pál köztársasági elnök és Orbán Viktor miniszterelnök a közélet és a kultúra kiemelkedő képviselőinek, közöttük több egyházi személynek.

A Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztje kitüntetést vette át Seregély István nyugalmazott egri érsek, a püspöki kar volt elnöke az állam és az Egyház kapcsolatrendszeré, az egyház-igazgatás újjászervezése, a szentszéki kapcsolatok helyreállítása érdekében végzett munkássága elismeréseként.

A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjé a csillaggal polgári tagozata kitüntetést kapta Bolberitz Pál Széchenyi-díjas teológus, a PPKE tanszékvezető egyetemi tanára, Zakar Ferenc Polikárp ciszterci főapát az itáliai magyar közösség lelki egységének megőrzésében végzett tevékenységéért, a magyar szellemi értékek hiteles képviselőéért, valamint nemzetközileg is elismert tudományos életművéért.

A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjé polgári tagozata kitüntetést vehetett át Korzenszky Richárd, a tihanyi bencés apátság vezetője tudományos és közéleti munkásságáért, Szendi József nyugalmazott veszprémi érsek papnevelői, egyházkormányzati tevékenységéért, az igazságért való bátor kiállásáért.

A készülő alkotmányról

Március közepén Schöpflin György a Müncheni Katolikus Misszió nagytermében ismertette az új alkotmánytervezetet. Schöpflin a Fidesz képviselőjében már évek óta tagja az Európai Parlamentnek. Előadásában kitért a nagy vitát kiváltott médiatörvényre és a kettős állampolgárság ügyére is.

Film az ügynökökről

Egy müncheni kultúrházban bemutatták Dézsy Zoltán televíziós szerkesztő és riporter „Az ügynökök a Paradicsomba mennek” címmel készített első nagyjátékfilmjét. A rendszerváltás idején játszódó fordulatos történetben a magyar színjátszás legkiválóbb képviselői szerepelnek. A téma alighanem erősen foglalkoztatja a külhoni magyarokat is, mert nemcsak a nézőtér telt meg zsúfolásig, hanem az előadásra Münchenbe érkezett rendezőre is záporoztak a kérdések.

Egyházzenei központ

A nagyváradai püspökség égisze alatt február 28-án nyitotta meg kapuit az egyházmegye kántorainak munkáját segíteni hivatott egyházzenei központ Nagyváradon, a Kanonok sor 9. szám alatt.

Az államfő Zircen

Dékány Á. Sixtus apát meghívására a zirci ciszterci apátságban tett látogatást február 24-én Schmitt Pál, a Magyar Köztársaság elnöke. Az államfő a Bakonyi Természettudományi Múzeum, a Reguly Antal Múemlékkönyvtár és a bazilika megtekintése után megbeszélést folytatott az apátság vezetőivel, és találkozott a szerzetesközösséggel. Látogatása a megye és a régió vezetőivel folytatott kerekasztal-beszélgetéssel zárult, ahol Veszprém megye és benne Zirc turisztikai és gazdasági lehetőségeiről cseréltek eszmét a résztvevők. □



Az elnök az apát és a civil vezetők társaságában

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

† Tóth Giulio (1920–2011)

A római Szent Péter-bazilika kánonkja, Tóth Giulio életének 91., papságának 65. évében, hosszas betegség után Rómában elhunyt.

Budapesten született 1920. január 3-án. Győrben szentelték pappá 1946. június 30-án, majd pár év múlva emigrált. 1949 karácsonyán lépett be a római Pápai Magyar Intézetbe, amelynek növendékeként kánonjogot tanult. 1951 és 1959 között római magyar lelkész volt, és a menekülteket is látogatta a táborokban. Később tanárként működött, majd egy ideig a Vatikáni Államtitkárságon is dolgozott. Ezt követően a Szent Péter-bazilika javadalmas kánonkja lett. 1988 és 2010 között a Szent István Alapítvány kuratóriumának tagja volt.

Rómában helyezték örök nyugalomra március 11-én. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

Nehéz nem írni szatírát

Szállóige, mégpedig a szatíraköltő Juvenalis tizenhat ránk maradt szatírájából. Teljes nevén Decimus Junius Juvenalis, az első századi Domitianus császár uralkodásának idején festett sötét képet a római társadalomról. A hanyatló birodalom kritikája az erkölcs nevében mond ítéletet az irodalom, a politika, a vallás jelentőségének csökkenése, elzüllése felett. A császársága idején magát istennek kikiáltó Domitianus a széteső birodalom egyik utolsó erőfeszítésével a határok mentén elkezdte a köből épített táborok kialakítását, többek között Pannóniában is. Ez nem szorosan tartozik a témához, de mert a Dunántúl ez által élvezett védeltséget az ellenség pusztításától, meg kell említeni. Ez azonban nem csökkenti a lakosság tunyaságát elősegítő ingyenes élelmiszer-osztogatás bűnét.

De mielőtt a Római Birodalom összeomlásának történetébe bonyolódva reménytelenül utat vesztenék, Berzsenyi Dániel segítségével visszatérünk az erkölcs züllését ostromozó Juvenalishoz. Sok századdal később a magyar költő így foglalta össze a római szatirikust is foglaloztató félelmet A magyarokhoz című

versében: „...minden ország támasza, talpköve / A tiszta erkölcs, mely ha megvész: / Róma ledől s rabigába görbed.”

A „nehéz nem írni szatírárt” mondás gyakran szerepel ma is, hasonló félelmeiktől vezérelt írásokban. Indokoltan!

Hogy miért foglalkozik a Szájrról szájra rovat Juvenalis szatíráival? Az ok a tőle származó legerjedtebb szállóige, az „ép testben épp lélek”, illetve annak értelmezése. Hosszú ideje a test-edzést népszerűsítő mondásként használják, az „ép” testet az „ép” lélek feltételének, néha kizárólagos kellékének tekintve. Pedig a mondás folytatódik, és teljes terjedelmében, szabadon fordítva így hangzik: kíváncsi lenné, ha ép testben épp lélek lakoznék. (Orandum est ut sit mens sana in corpore sano). Tehát nem feltétel az ép test, sőt! Persze nem is kizáró ok... Erre a félreértelmezésre hívja fel a figyelmet több tanulmány – szakavatottak tollából.

Befejezésül én is azt mondom: kíváncsi lenné, ha minden izompacsirta gondolkodni is tudna! Még szerencse, hogy egyik a másikat nem zárja ki...

Közreadta: **Ramsay Győző**

AZ ÚT KÖZEPÉN ÉS MOSZKVÁBAN IS

Isten mindenhol jelen van

Budapesten, a Szentendrei úton van egy kis kápolna, beékelődve a nagy forgalmú hatsávós főútba. Amikor a szocialista városrendezés – a békásmegyeri nagy építkezésekre készülve – szélesíteni akarta az utat, akadály volt a kis kegytemplom. Áttelepítették hát egy kicsit odébb, de úgy, hogy lehetőleg jó nagy forgalom és zaj vegye körül a kis templomot. Hátha leszoknak róla az emberek.

Számításuk nem vált be. Isten útjai kifürkészhetetlenek. Igen kiváló papokat „száműztek” évtizedeken át e kicsiny plébániára, akik vonzották még a távoli városrészekből is a híveket. A templom befogadóképessége azonban valóban kicsinek bizonyult, s az épület maga is felújításra szorult. Kibővítettük, felújítottuk. Hollandiai segítség is érkezett hozzá úgy húsz évvel ezelőtt.

Aztán jött a rendszerváltozás, és plébánosunktól, Vigassy Mihálytól egyik fiatal „kollégája” vette át a plébániát. Pál Ferenc atya beszédei megtöltik a templomot. Rengeteg a fiatal, gyerekes családok hozzák magukkal a kicsiket, ott zsi bonganak a gyermekmisen, s választogatnak Feri atya kérdéseire. Ezeket gyakran visszahalljuk az esti ifjúsági miséken, vagy későbbi, felnőtteknek szóló alkalmakkor, mert Feri atya végtelen alázattal tanul a kicsiktől. Ért az emberek nyelvén, s szelídsége lefegyverző. Soha nem erőlteti gondolatait ránk, csak enged, hogy átjárjanak szavai, s el-elgondoljuk rajtuk.

Nagyon megfogott egyik szentbeszéde, amelyben a „Ne féljete!” szentírási részt elemezte. Ne féljete, mondja

Krisztus, de nem azért, mert azok a rossz dolgok, amelyektől tartotok, nem eshetnek meg veletek. Bizony, sok rossz megtörténik, amire emberi aggodalommal gondolunk. De aki hisz a Gondviselésben, annak nem kell aggodalmaskodnia. Félünk, hogy betegek leszünk, és nem lesz, aki ápoljon? Elveszítjük munkánkat, s nincs, aki segítsen rajtunk? Meghalunk, és a semmibe hullunk? – Nem! Isten mindig küld ápoló, segítő kezet híveinek, csodálatos módon bírni fogjuk a nehézségeket. S végóránk után is új élet nyílik számunkra. Amiért féltünk, az indokolatlan volt. Ne féljete tehát!

Eszembe jut egy szép történet is, amelyet Nemeskürty István könyvében olvastam. Isten mindenütt ott van, ha sokszor nem látjuk is. A kommunizmus idején az egyik alkalommal a moszkvai filmszemle az ortodox húsvét idejére esett. Vasárnap a szoba ajtaján kopogtatás hallatszott. A gyezsurnaja, a folyosón felügyelő (titkosszolgálati) asszony jelentkezett, kezében egy letakart tálcával. Hivatalosan ugyanis azért volt ott, hogy teát főzzön, annak, aki kérte; de valójában a megfigyelés volt a feladata. Nemeskürty tanár úr meglepődött, mert a tálcán szentelt kalács volt, s az asszony így köszönt: „Krisztosz voszkresz!” (Krisztus feltámadt!) „Verojatno voszkresz!” (Valóban feltámadt!) – vágta rá az orszul kiválóan beszélő irodalmár. „De mondja, maga mindenkihez bekopog?” „Nem – válaszolta az asszony –, de magán látszott, hogy lehet”...

Adja Isten, hogy rajtunk is meglát-szódjék...

Botos Katalin

A HIT...

(Folytatás az 1. oldalról)

Elviselve valaminek a hiányát – és nem csak a fölöslegről való lemondást –, megtanuljuk levenni tekintetünket az „énünkről”, hogy felfedezzünk Valakit magunk mellett, és felismerjük Istent sok testvérünk arcán. A keresztény számára a bőjt egyáltalán nem magába zárkózás, hanem még inkább megnyílás Isten felé és az emberek szükségletei előtt, és ez által az Isten iránti szeretet egyben felebaráti szeretet is (vö. Mk 12,31).

Utunk során szembetalálkozunk a birtoklás és a pénzsovárság kísértésével is, amelyek Isten elsőbbségét veszélyeztetik életünkben. A birtoklás vágyának következményei erőszak, hatalommal való visszaélés és halál. Ezért az Egyház – különösen a nagyböjti időben – arra hív, hogy gyakoroljuk az alamiznaadást, vagyis javaink másokkal való megosztásának képességét. A javak bálványozása azonban nemcsak eltávolít másoktól, hanem üressé, boldogtalanná teszi az embert, becsapja, áltatja anélkül, hogy megvalósítaná, amit ígér, mert az anyagi javakat Isten helyére teszi, aki az élet egyetlen forrása. Hogyan is érthetnénk meg Isten atyai jóságát, ha a szívünk önmagunkkal és saját terveinkkel van tele, és azzal állítjuk magunkat, hogy ezekkel biztosíthatjuk jövőnket? A kísértés az, hogy úgy gondolkodunk, mint a példabeszédben szereplő gazdag: „Ember, van annyid, hogy sok évig elég...”. Ismerjük az Úr ítéletét: „Esztelen, még az éjjel visszakerik tőled lelkedet...” (Lk 12,19-20) Az alamizna gyakorlata felhívás arra, hogy Isten legyen számunkra az első, és odafigyeljünk a másik emberre, hogy újra felfedezzük jóságos Atyánkat, és megtapasztaljuk irgalmát.

Az Egyház az egész nagyböjti időszakban különösen bőven adja nekünk Isten Igéjét. Róla elmélkedve és magunkévá téve, megélve a mindennapokban, megtanuljuk az imádságnak egy értékes és semmivel nem helyettesíthető formáját, mert az Istenre való odafigyelés, aki továbbra is szól hozzánk szívünkben, táplálja hitbe-

li előrehaladásunkat, melyet keresztségünk napján kezdtünk el. Az imádság lehetővé teszi azt is, hogy új módon fogjuk fel az időt: az örökkévalóság és a természetfeletti távlatok nélkül ugyanis az idő csupán egy olyan távlat felé vezető léptecinket, amelynek nincs jövője. Az imádságban azonban időt találunk Istenre, ezáltal felismerjük, hogy „az ő igéi nem múlnak el” (vö. Mk 13,31), és abba a bensőséges közösségbe lépünk vele, „amit senki el nem vehet tőlünk” (vö. Jn 16,22) és amely megnyit bennünket arra a reményre, amelyben nem csalódunk, az örök életre.

Összefoglalva: nagyböjti utunk, amelynek során a kereszt misztériumát szemléljük, azt jelenti, hogy Krisztushoz „hasonulunk a halálban” (vö. Fil 3,11) azért, hogy mély megtérés menjen végbe életünkben. Vagyis hagyjuk, hogy a Szentlélek működése átalakítson bennünket, ahogy Szent Pállal történt a damaszkuszi úton; határozottan Isten akarata szerint irányítsuk életünket; szabaduljunk meg önzésünktől úgy, hogy legyőzzük a másokon való uralkodás ösztönét és megnyílunk Krisztus szeretetére. A nagyböjti időszak megfelelő alkalom arra, hogy felismerjük gyengeségünket, őszintén megvizsgálva életünket befogadjuk a bűnbánat szentségének megújító kegyelmét, és határozottan Krisztus felé haladjunk.

Kedves Testvéreim! A Megváltónkkal való személyes találkozás által, valamint a böjten, az alamizsnán és az imádságon keresztül a megtérés útja a húsvét felé arra segít, hogy újra felfedezzük keresztségünket. Az idej nagyböjten újítsuk meg készségünket annak a kegyelemnek a befogadására, amit Isten akkor nekünk ajándékozott azért, hogy megvilágítsa és vezesse minden tevékenységünket. Arra vagyunk hivatottak, hogy Jézus egyre nagylelkűbb és hitelesebb követésében mindennap megéljük mindazt, amit e szentség jelent és megvalósít. Ezen az utunkon rábízunk magunkat a Szűzanyára, aki világra hozta Isten Igéjét hitben és testben, hogy úgy, mint ő, elmerüljünk Fiának, Jézusnak halálában és feltámadásában, és örök életünk legyen.

XVI. Benedek pápa

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove; www.magyarkatolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs-újhely (Szent József-templom) 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztfalvi@free-mail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.15-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.30-kor.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, Tel.: 0043-316/68 21 2421; szentmise a hónap első vasárnapján 10.30 órakor, a második vasárnap előtti szombaton 18.00 órakor, a többi vasárnapokon 17.00 órakor a Kalvarienberg-Kirchében, Kalvarienbergstr. 155.

Innsbruck: Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungamseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo@diozese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Norbert Jakab, Tel.:0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, E-Mail: janorth@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 13.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohumy István, Tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Gáspár István, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, Tel.: 0033-1/42 086170, Fax: 0033-1/42 067155, <http://magyarmisszio.info>

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. P. Szomszéd Tamás József SJ, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, vagy mobil: 0049-151/14 23 28 06.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Esseni Egyházmegye:

Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.un-garnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022. Fax: 0049-69/97 78 26 84. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

HIRDETÉSEK

Kiadó Budapest-Belváros, Ferenciek terénél színvonalas, minden igényt kielégítő 2 szobás lakás, 2 v. 3 személynek, 70 EUR/nap. T.: 0033-6/43 60 95 52.

Hazatelepülők figyelem! Esztergomban 130 m²-es, jó környezetben fekvő fél ikerház: 3 szoba, konyha, fürdőszoba, garázs, kerttel, kedvezményesen eladó. T.: 0049-(0)221/712 80 64 (délelőtt).

Személy- és árufuvarozás Erdély-Németország. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól házig. T.: 0040- (0)745/48 70 56, e-mail: chiricutafistvan@citromail.hu.

Kedvező áron Bükfürdön eladó 304 m²-es telken 2 szintes iker családi ház teljes berendezéssel, 4 szoba, konyha, előtér, 2 fürdőszoba, terasz, garázs, parkosított udvar. T.: 0049-(0)621/33 16 80.

Egyetemet végzett, németül is beszélő nyugdíjas, idős hölgy, vagy házaspár ellátását, háztartásának vezetését vállalja bentlakással. T.: 0040-(0)74/33 64 915.

Megbízható magyar asszony, Németország v. Ausztriában idős ember gondozását vállalja bentlakással. T.: 0036-74/455 503.

Középkorú, jó erőben lévő férfi minden jellegű munkát elvállal (bevásárlás, kerti munka, idősek ellátása). T.: 015207822556.

München-Freisingi Főegyházmegye:

Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegyek:

Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel.: 0049-251/32 65 01; Fax: 0049-251/144 29 31. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye:

Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: 0049-8505/1229.

Rottenburg-Stuttgarti Egyházmegye:

Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisligen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre és Ft. Gegő István, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffl e-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, Fax: 0049-711/2367393, E-Mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de; www.stuttgarti-katolikusok.de

Würzburgi Egyházmegye:

Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43, Fax: 386-405.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620, pminemeth@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell'Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagymissziója-kápolnijában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039/347 344 5538, E-Mail: ruppert.jozsef@piarista.hu

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-44/36 23 303. E-Mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Popa Péter, Tel.: 0041-26/321 1925. Szentmise minden hó 1. vasárnapján 11.30-kor a fribourgi Krisztus Király-plébánia-templom jobb oldali részén található Miasszonyunk-kápolnijában (Rte du Comptoir 2, CH-1700 Fribourg). E-mail: abbe@petrupopa.ch; www.fribourgmise.ch

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Tel.: 0041-21/6478 678.

Bern: Ft. Pál István Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Pál István, Tel.: 0041/765185441. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

GYULAFEHÉRVÁR EZER ÉVE

Régészeti kiállítás nyílt az esztergomi Keresztény Múzeumban a gyulafehérvári érsekség ezeréves fennállása alkalmából. A tárlatot Jakubinyi György gyulafehérvári érsek nyitotta meg a házigazda, Erdő Péter bíboros jelenlétében.

A kiállítás az 2000–2008 között Daniela Marcu Istrate által vezetett feltárás eredményeit mutatja be az érdeklődőknek. Elsőként a gyulafehérvári milenniumi tárlaton 2009-ben, majd 2010-ben a Budapesti Történeti Múzeumban láthatta a közönség a föld mélyéből előkerült emlékek sorát. Kísérő rendezvényként a látogatók Mudrák Attila fényképei segítségével fedezhetik fel székesegyház szépségét.

Az erdélyi püspökséget feltehetőleg 1009 körül Szent István király alapította. Az Árpád-kor végéig az egyházmegye már 13 főesperességet számlált, a XIV. században már 606 plébániával rendel-

kezett. Jelentőségét mutatja, hogy székeskáptalanja a régió legfontosabb hiteles helye volt, legkorábbi oklevele 1231-ből ismert. A jelenlegi, XII. század végén emelt román stílusú, háromhajós, kereszttházas bazilikát a tatárjárás utáni évtizedekben gótikus épületrészekkel kiegészítve fejezték be. Az 1512-ben megépült Lázói-kápolna már a reneszánsz díszítőművészet jegyeit hordozza. A templomban található Hunyadi János, Szapolyai János, Izabella királyné és János Zsigmond síremléke, továbbá a püspöki sírboltban nyugszik Márton Áron is.

A művészettörténeti kutatások és a restaurálási munkálatok kapcsán eddig ismeretlen részletek is feltártak az épületről, melyek nem csupán a székesegyház történetéhez tartoznak, hanem a középkori magyarországi művészettörténetének nagy értékű emlékei.

(Magyar Kurír)

MIÉRT...

(Folytatás az 5. oldalról)

Sadovszky professzor csupán Kalifornia térségét vette alapul, amikor a nyelvi nyomokat kutatta. Simon Péter viszont apjával kanadai útjuk alkalmával látogatott a közeli indiánokhoz. Ő erről Münchenben is tartott előadást a magyaroknak. Ennek talán legmeglepőbb eredménye a békepipát szívó indián fohászimája: „Rakattu ja dizet illja füsti hezod”. Vagyis: „Rakjátok a tüzet, illanjon (szálljon) a füstje hozzád”. A vallástörténet igazolja, hogy az ősidőkben nem a tűz, hanem a füstáldozat volt a fontosabb, mert az akkoriak hiedelme szerint az száll föl az égig (vö. Káin és Ábel). Ez az ősi hiedelem még mai mongol sámánok áldozatbemutatásánál is megőrződött.

A szerző megindokolja, miért érdemes befogadni az eredetkutatás filozófusát partnerként nyelvünk gyökereinek megvitatásába. Éles kritikával illeti Kalevi Wiik pánfinnugorizmusát, aki szerint egész Észak-Eurázsia finnugor nyelvű volt. Az újabb finn kutatók viszont a Baltikumból származtatják népüket és nyelvüket. S bár tartják a kapcsolatot uráli rokonaiikkal, akik a mi rokonaink is, nem juthatnak túl a finnugorral az Urálon, sem az obi ugorokig, sem a magyarokig. Így a távolabbi nyelvrokonság megmarad, de a magyar nyelv kettős alárendeltsége nélkül. A török nyelvi hatás külön téma.

A szerző továbbra is fontosnak tartja a rokoni kapcsolatot a finnekkel és az észtekkel. Ennek alapja az, hogy a Mag-na Hungária időszakában (körülbelül Kr. u. 450–700-ig) jelentős számú kelet-balti rokon ugor népelem csatlakozott a magyarokhoz. Ők voltak az összekötők. A magyar nyelv finnugor alárendeltsége tehát ma már elfogadhatatlan. A mellérendeltségi viszonyt Pusztay Já-

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőinkkel (missziókkal)* rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az ÉLETÜNK müncheni postabank számlájára befizetni. A szerkesztőség

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betétként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betétként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betétként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS MISSZIÓ
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@gmx.de
www.ungarische-mission.de

Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző,
Vincez András

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHSPRACHIGE KATHOLISCHE MISSION
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de
eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR

11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USS 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlra USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Ungarischsprachige Katholische Mission
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.

Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03

BIC PBNKDEFF

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5.

82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.